

ŽELEZNIČNÝ SEMAFOR

↳ MESAČNÍK ZAMESTNANCOV ŽELEZNÍC SLOVENSKEJ REPUBLIKY

↳ 29. ROČNÍK | AUG/SEP 2021

Modrá armáda,

Deň železničiarov je venovaný oslavám azda toho najkrajšieho povolania, ktoré v oblasti dopravy existuje. O práci železničiara snívajú už deti, ktoré si predstavujú ako vypravujú vlak zo stanice alebo ho riadia. Mnohé z nich sa tohto sna nevzdali, a keď prišiel čas, naozaj si obliekli modrú uniformu. Možno je to práve váš príbeh. A práve vaše rozhodnutie obliecť si uniformu si v Deň železničiarov pripomíname.

Nie nadarmo sa o železničiarom povolání hovorí, že je viac poslaním ako povoláním. Ide o veľmi prospešnú a krásnu profesiu, no aj veľmi zodpovednú a v princípe aj nebezpečnú. Táto práca si vyžaduje nasadenie a sústredenie. Od výhybkára na trati až po výpravcu, ani raz si nemôžete povedať: „Dnes nejdem na sto percent. Necítim sa dobre, tak idem na pol plynu. Nechce sa mi.“ V rukách máte príliš veľkú zodpovednosť. O tej zodpovednosti nevedia často ani samotní cestujúci, nastupujú a vystupujú, možno si neuvedomujú, že aby všetko fungovalo, niekto si svoju prácu musí robiť veľmi dobre. A práve vašu profesionalitu si v tento deň pripomíname.

Keď si človek oblečie uniformu železničiara, akosi sa mu už z nej nechce. Je to láska k remeslu, láska k práci, ktorá ho často pri tomto povolání drží. Mnohí z vás na železniciach odslúžili celý svoj život. Zažili a videli ste mnohé. Za tie roky sa zmenili vlaky, ale aj ľudia sediaci v nich. Stali sa vám krásne príhody, na ktoré nezabudnete, no zažili ste aj tragédie, stratu kolegov a nešťastia. Vďaka vám sa státisíce ľudí dostali domov v bezpečí a pohodlí. A práve vaše odslúžené roky na železnici si v tento deň pripomíname.

Kedysi znamenala železnica život. Tam, kde sa postavili koľaje, prišla práca aj zásobovanie. Železnice budovali mestá, menili krajinu, boli hnacou silou rozvoja. Ich čas však zďaleka nepominul. Práve naopak. Ich význam stúpa. Ich ekologickosť a bezpečnosť je odpoveďou na udržateľnú mobilitu. Európska komisia tento rok vyhlásila za Rok železníc. Je to príslub, že Európa bude prosperovať práve vďaka železniciam. Slovensko nevynímajúc. A aj význam železníc ako vášho pôsobiska si v tento deň pripomíname.

Chcem však zdôrazniť, že na vás železničiarov a význam železníc nemyslíme len jeden deň v roku. Každý deň pracujeme na ministerstve dopravy a výstavby na tom, aby sa železnice ako vaše pôsobisko rozvíjali a mali dostatok prostriedkov. Naším úmyslom je, aby železničná doprava bola nosnou časťou verejnej dopravy. Zaslúžia si to železnice, ale v prvom rade si to zaslúžite vy, modrá armáda.

Jaroslav Kmeť, štátny tajomník MDV SR

Krízový štáb obnovil svoju činnosť

Železnice Slovenskej republiky 30. septembra obnovili porady Krízového štábu ŽSR z dôvodu monitorovania momentálnej situácie. Krízový štáb bude situáciu sledovať a v prípade zmien bude pružne reagovať v usmerňovaní zamestnancov.

AUTOR: Ria Feik Achbergerová

BRATISLAVA – Momentálne je situácia pre ŽSR priaznivá, ku koncu septembra evidujeme len 0,35 % zamestnancov v karanténe z dôvodov pozitIVITY alebo nariadenej karantény. Prevádzka na sieti je zabezpečená. V prípade realizácie školení postupujeme podľa usmernení hlavnej hygieničky ministerstva dopravy.

Milí kolegovia, železničiar,

mnohí z vás si všimli, že v auguste Železničný semafor nevyšiel. Bolo to z dôvodu verejného obstarávania Ž Semaforu. V rukách preto držíte dvojčíslo, ktoré má 48 strán. Nájdete v ňom niekoľko reportáží z augustových železničných jász a akcií. Naopak, september sa už tradične niesol v duchu osláv Dňa železničiarov. Niektorí z vás dostali za svoju prácu, obetavosť a vernosť železnici rezortné ocenenia, za čo vám srdečne gratulujeme. Mnohí z vás sú príkladom, že pre železnici žijete.

Do porady vedenia bol zaradený napríklad materiál týkajúci sa príspevkov pre zamestnancov. Návrh príspevku na rekondičný pobyt sa týkal zamestnancov, ktorí z dôvodu opatrení v súvislosti s pandémiou COVID-19 a v rokoch 2020 a 2021 prerušili alebo neabsolvovali pobyt. Príspevok na profesijný rast môžu získať zamestnanci ŽSR, ktorí prejavia záujem o pozíciu výpravca v OR Trnava na pracoviskách s nedostatkom zamestnancov tejto typovej pozície. Cieľom príspevku na ubytovanie a bývanie je získať zamestnancov ochotných cestovať za prácou, v dôsledku čoho dôjde k zníženiu podstavu zamestnancov v nedostatkových prevádzkových profesiách najmä pre OR Trnava. Momentálne prebiehajú rokovania k týmto návrhom.

Príkladom je aj mladý železničiar Ľuboš Borovka, ktorý svojou pohotovosťou zabránil mladej žene skočiť pod vlak a zachránil jej život. O tom, čo sa trinásteho júna dialo na jeho pracovnej zmene, si môžete prečítať na strane 27. Okrem iného sa venujeme aj téme odpredaja železničných polikliník, Správe o stave bezpečnosti, ale aj ďalšej kampani, ktorú spustili ŽSR v spolupráci so psychológmi z psychologickkej poradne IPčko. Nezabudli sme ani na pravidelné rubriky Zo života železničiaru či na archívnu rubriku o konflikte zmrzlinárov na železničných staniach.

Prajeme vám príjemné čítanie!

Lucia Lizáková
Šéfredaktorka

NA OBÁLKE Vchodové zhlavie do stanice Polomka od odbočky Brezno-Halny. **TITULNÁ SNÍMKA** Samuel Maruškin

QR kódy v Železničnom múzeu

Okrem pripravených videoprehliadok expozícií, ktoré sme vám už v Železničnom semafore predstavili, sa v Železničnom múzeu SR (ŽM SR) toto leto pracovalo aj na zavedení QR kódov, ktoré majú návštevníkom slúžiť na jednoduchšiu a zaujímavejšiu prehliadku múzea v areáli starého rušňového depa Bratislava východ.

AUTOR: Denis Dymo

BRATISLAVA – Nápad na využitie QR kódov v Železničnom múzeu prišiel spontánne počas jedného z mnohých pracovných stretnutí na Odbore komunikácie a marketingu GR ŽSR, ktorý už má s využívaním QR kódov viaceré skúsenosti, napríklad aj v časopise Železničný semafor. „Samotná realizácia sa začala vytypovaním predmetov zo zbierok Železničného múzea SR, ktoré budú kódmi označené. Následne museli vzniknúť kódy, ktoré sa dali vytlačiť a postupne sa osádzajú na konkrétne predmety vystavené v expozícii múzea,“ priblížil riaditeľ ŽM SR Michal Tunega.

QR kódy sú jednoduché na obsluhu, pretože väčšina mobilných zariadení už má v sebe čítačku QR kódov. Stačí kód nasnímať prostredníctvom smartfónu, ktorý návštevníka automaticky presmeruje na webové stránky Železničného múzea, kde sa dočíta viac zaujímavých a poučných informácií o vystavenom exponáte. Michal Tunega dopĺňa: „Ešte bude potrebné doplniť kódy na tie veci, ktoré nie sú súčasťou zbierkového fondu múzea, ale výborne dotvárajú jednotlivé tematické okruhy zo železničnej histórie, ktoré sú v múzeu prezentované.“

Riaditeľ ŽM SR pripomenul, že nezháľajú a ďalej majú v pláne zavádzať rôzne novinky, aby návštevníkom a hlavne deťom ponúkli nezabudnuteľnú a interaktívnu prehliadku. „Za všetky spomeniem pákovú drezinu pre deti. Tieto plány sú však viazané na opravu niektorých jestvujúcich prvkov v múzeu, ktoré by mali byť ich súčasťou. Akonáhle budú novinky zrealizované, budú pri najbližšej možnej príležitosti k dispozícii návštevníkom,“ doplnil Tunega.

Železničný Semafor

v novom šate

V súčasnosti čítame knihy aj časopisy na online platformách. Nájdu sa však aj takí, ktorým jednoducho robí radosť časopisy držať fyzicky v ruke. O ekológii počujeme čoraz viac, aj preto sme sa pri výbere novej tlačiarne riadili tak, aby pomer cena vs. kvalita nebol príliš vysoký a výsledok bol čo najlepší. V najbližších číslach Železničného Semaforu vás čaká čítanie v novom formáte, na väčšom počte strán a s ekologickejším rozmerom. Aj to je odteraz nový Železničný Semafor.

AUTOR: Lucia Lizáková

BRATISLAVA – S novým verejným obstarávaním prichádza výrazná vizuálna zmena. Pri pohľade na mesačník Železničný Semafor sa vám môže zdať, že jeho formát je menší, a máte pravdu. O pár centimetrov sme síce zmenšili formát, no voľné oko to pri článkoch nešpozna. Rovnako sme pridali 4 strany navyše, aby sme vám dokázali priniesť oveľa viac tém z prostredia železnice. Okrem toho nám bol sympatický ekologický smer tlačiarne, ktorá sa prihlásila do verejného obstarávania a je dôkazom toho, že nie všetko ekologické musí byť aj drahé. Železničný Semafor tak bude odteraz tlačený od obálky až po zadnú stranu na ekologickjšom papieri, ktorý však vôbec nestráca na kvalite. Práve naopak, jeho pridanú hodnotu poskytuje aj certifikát PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification), ktorý podporuje trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov a zabezpečuje v celom dodávateľskom reťazci lesných produktov, že drevo a nedrevné produkty sú produkovvané za dodržiavania najvyšších ekologických, sociálnych a etických štandardov.

Verejné obstarávanie vyhrala tlačiareň ZimPress, ktorá na trhu s tlačovinami pôsobí od roku 1998 a my sa tešíme na spoluprácu!

Preventívne kampane pomáhajú

Pri príležitosti Svetového dňa prevencie samovrážd (10. september), predstavilo MDV SR spolu so ŽSR ďalšiu spoluprácu s OZ IPčko v podobe rozhlasového spotu s hlasom Adely Vinczeovej o možnosti zavolať na linku pomoci v náročných životných situáciách. Od 8. do 15. septembra sa spot vysiela v 83 železničných staniciach.

AUTOR: (red), SNÍMKA: Denis Dymo

Kontaktovať psychológov z IPčka je možné prostredníctvom:

chatu na ipcko.sk,
e-mailu na
poradna@ipcko.sk,
alebo telefonicky na
0800 500 333.

Ďalšie možnosti pomoci
je možné nájsť na
krizovalinkapomoci.sk,
alebo dobralinka.sk.

BRATISLAVA – „Svetový deň prevencie samovrážd je dňom a príležitosťou na celom svete hovoriť o samovráždach, prevencii a možnostiach pomoci. Pripomíname si, že existujú riešenia, ktoré prinesú nádej, dôveru a podporia ľudí v náročných a bolestivých chvíľach vykročiť iným smerom,“ uviedol Marek Madro, riaditeľ OZ IPčko. V rámci prevencie samovrážd na železničných IPčko vykonáva prácu priamo v teréne, vysiela psychológov priamo na rizikové miesta.

„Nič nemá väčšiu hodnotu ako ľudský život a jeho ochrana, je preto mimoriadne dôležité hľadať spôsoby, ako podať pomocnú ruku a dať nádej tým, ktorí to potrebujú. Ministerstvo dopravy a výstavby SR podporuje spoluprácu medzi Železnicami Slovenskej republiky a krízovou linkou pomoci a víta

jej ďalší krok – spustenie rozhlasových spotov na železničných staniciach,“ uviedol štátny tajomník Ministerstva dopravy a výstavby SR Jaroslav Kmeť.

ŽSR spolupracujú s OZ IPčko už viac ako rok a štatistiky ukazujú, že to má zmysel. Ako uviedol generálny riaditeľ ŽSR Miloslav Havrila: „Za posledných osem mesiacov evidujeme 32 dokončených samovrážd, pričom v rovnakom sledovanom období minulého roku ich evidujeme 40. Za ŽSR je mimoriadne dôležitá najmä prevencia a informovanosť verejnosti, ktorú s OZ IPčko dokážeme spoločne zabezpečiť.“

Železnice Slovenskej republiky a IPčko spolupracovali aj na nálepkách s odkazom na linku pomoci rozmiestnených v blízkosti železníc, kde opakovane dochádza k samovražedným pokusom.

Technické zariadenia po novom

Druhým júlovým dňom tohto roku bol schválený generálnym riaditeľom ŽSR novelizovaný predpis ŽSR Op 11 „Technické zariadenia a činnosti na technických zariadeniach“. Predpis určuje spôsob výkonu povinností v zmysle platnej legislatívy na určených technických zariadeniach (UTZ), ako aj na vyhradených technických zariadeniach (VTZ) v prostredí ŽSR.

AUTOR: Ivan Rohlíček, SNÍMKA: Ondrej Mlynka

BRATISLAVA – Účinnosťou novej vyhlášky Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 205/2010 Z. z. „o určených technických zariadeniach a určených činnostiach a činnostiach na určených technických zariadeniach“, sa nastavili nové pravidlá. Touto novelizáciou sa niektoré technické zariadenia železníc, predtým klasifikované ako

UTZ, klasifikujú ako VTZ, ktoré spadajú pod dozor orgánov Národného inšpektorátu práce v zmysle vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 508/2009 Z. z., „ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia“.

Určené technické zariadenia sú v zmysle platnej legislatívy členené na:

- dopravné zariadenia,
- plynové zariadenia,
- tlakové zariadenia,
- zdvíhacie zariadenia,
- elektrické zariadenia, zariadenia na ochranu pred účinkami atmosférickej a statickej elektriny a na ochranu pred negatívnymi účinkami spätných trakčných prúdov,
- kontajnery a výmenné nadstavby, ktoré sa vyrábajú, sú určené alebo slúžia na zabezpečenie prevádzkovania dráhy alebo dopravy na dráhe, alebo sú súčasťou dráh.

Vyhradené technické zariadenia sú v zmysle platnej legislatívy členené na tlakové, zdvíhacie elektrické a plynové.

V doterajšej praxi sme sa stretávali v podmienkach železníc viac-menej len s pojmom určené technické zariadenia. Čo si pod týmto pojmom predstaviť? V zmysle zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach sú určenými technickými zariadeniami dopravné zariadenia, plynové zariadenia, tlakové zariadenia, zdvíhacie zariadenia, elektrické zariadenia, zariadenia na ochranu pred účinkami atmosférickej a statickej elektriny a na ochranu pred negatívnymi účinkami spätných trakčných prúdov, kontajnery a vymeniteľné nadstavby, ktoré sa vyrábajú, sú určené alebo slúžia na zabezpečenie prevádzkovania dráhy alebo dopravy na dráhe, alebo sú súčasťou dráh.

V zmysle vyhlášky č. 205/2010 Z. z. v aktuálnom znení však nastala situácia, keď bolo nutné nastaviť a zosúladiť podmienky prevádzky skupín zariadení UTZ aj VTZ, zároveň definovať rozhrania medzi nimi. Novelizácia vyhlášky č. 205/2010 Z. z. v podmienkach ŽSR spôsobila, že sa radikálne zmenili pravidlá na prevádzkovanie, schvaľovanie, overovanie dotknutých skupín technických zariadení. To bol jeden z hlavných dôvodov potreby novelizácie predpisu ŽSR Op 11 s pôvodným názvom „Určené technické zariadenia a určené činnosti a činnosti na určených technických zariadeniach“. Preto nariadením generálneho riaditeľa ŽSR č. 15/2020 bola

zriadená pracovná skupina, ktorej cieľom bola novelizácia tohto predpisu tak, aby komplexne určoval spôsoby výkonu povinností zariadení UTZ aj VTZ v zmysle platných znení oboch vyhlášok.

Novoschválený predpis ŽSR Op 11, ktorého účinnosť je stanovená od 1. 10. 2021, stanovuje pravidlá v oblasti správy, údržby a komplexného zabezpečenia prevádzky technických zariadení UTZ aj VTZ. Okrem definovania pojmov uvedených v predpise stanovuje predpis aj podmienky, za ktorých sa zariadenia uvádzajú do prevádzky, tiež mechanizmus objednávania predpísaných činností na zabezpečenie kontinuálnej prevádzky týchto zariadení v zmysle oboch vyhlášok. V predpise sú implementované aj zmeny vyplývajúce z novelizovanej vyhlášky (napr. § 33 a) na určovanie hraníc medzi UTZ a VTZ v čase platnosti prechodných ustanovení.

V podmienkach ŽSR je značné množstvo technických zariadení. Nutnou podmienkou ich prevádzky je pravidelné overovanie ich spôsobilosti na bezpečnú prevádzku. Jednou zo základných skupín zariadení sú zariadenia elektrické. Je to z dôvodu, že väčšina zariadení iných druhov obsahuje aj elektrickú výbavu. Električka, ako všetci vieme, nielenže kope, ale môže aj zabíjať. Preto je dôležité počas celého životného cyklu elektrického zariadenia zabezpečiť jeho bezpečnosť. Základný úkon, ktorým sa takáto činnosť zabezpečuje, je „revízia“, resp. „odborná prehliadka“. História nám napovedá, že prvé zmienky, čo sa týka snáh o inšpekciu zariadení, sa datujú už do obdobia roku 1859, keď platil Živnostenský poriadok, ktorého súčasťou bol aj zákon o živnostenských inšpektoroch.

Pri tvorbe predpisu bolo potrebné sa vyrovnáť nielen s terminologickými odlišnosťami technických zariadení. Bolo potrebné aj nastavenie jednotného mechanizmu starostlivosti o technické zariadenia, tiež komunikácie s oprávnenými orgánmi štátnej správy a oprávnenými právnickými osobami. Predpis Op 11 špecifikuje procesy a jednotné postupy na zistenie bezpečnosti prevádzky technických zariadení jednotlivých druhov, pri vzájomnej spolupráci odborníkov predmetných oblastí – zariadení elektrických, tlakových, plynových a zdvíhacích v podmienkach ŽSR. Na záver by som chcel vyjadriť vďaka celej pracovnej skupine za vynaložené množstvo kvalitnej práce pri tvorbe novelizovaného predpisu ŽSR Op 11.

Odpredaj železničných polikliník – aktuálny stav

V aprílovom čísle Železničného Semaforu sme vás informovali, že Železnice Slovenskej republiky chcú racionalizovať rozsah spravovaného majetku potrebného na prevádzku železničnej infraštruktúry a kapitalizovať ostatný majetok, ktorý s touto činnosťou nesúvisí. V priebehu roku 2021 mali ŽSR v pláne vyhlásiť ponukové konanie na nepotrebný majetok, konkrétne na železničné zdravotnícke zariadenia v Bratislave, Košiciach, Žiline a vo Zvolene, čo sa aj postupne začína realizovať.

AUTOR: Denis Dymo, SNÍMKA: ŽSR

BRATISLAVA – Železnice Slovenskej republiky aktuálne spravujú 4 zdravotnícke zariadenia, z čoho dve zariadenia sú menšieho rozsahu:

- Železničná poliklinika Žilina (ŽP ZA)
- Železničná poliklinika Zvolen (ŽP ZV)

a dve zdravotnícke zariadenia väčšieho rozsahu:

- Železničná nemocnica s poliklinikou Bratislava (ŽNsP BA)
- Železničná nemocnica s poliklinikou Košice (ŽNsP KE)

Čo sa týka Železničnej polikliniky v Žiline, tam sa skončili 2 kolá ponukového konania neúspešne, a preto

momentálne prebieha 3. kolo s termínom doručenia ponúk stanoveným na 1. október 2021. Prvé kolo ponukového konania na Železničnú polikliniku Zvolen bolo vyhlásené 19. augusta 2021 s termínom ukončenia stanoveného na 19. októbra 2021. Vytváracia cena bola schválená na 2 490 000 eur.

Ponukové konania na zvyšné zdravotnícke zariadenia v Bratislave a Košiciach sa pripravujú až na október 2021, pretože ide o väčší typ zdravotníckeho zariadenia (nemocnice s poliklinikou). V prípade Košíc sa bude predávať aj hnuťelný majetok (v ostatných zdravotníckych zariadeniach bol hnuťelný majetok odpredaný už v minulosti).

Pri spomenutých dvoch zdravotníckych zariadeniach bude ešte Správa majetku ŽSR predkladať Generálnemu riaditeľstvu ŽSR návrh vyvolávacej ceny a v prípade Košíc aj návrh dodatku k nájomnej zmluve, ktorým sa vyčleňujú externé ambulancie z predmetu nájomnej zmluvy (tieto externé ambulancie nebudú predmetom odpredaja). Dodatok bude v najbližších dňoch podpísaný oboma zmluvnými stranami.

Predaj nehnuteľného majetku štátu sa vykonáva prostredníctvom elektronickej aukcie a zverejňuje sa v registri ponúkaného majetku štátu dostupnom na stránke www.zsr.sk/sluzby-verejnosti/obchodne-vzdelavacie-sluzby/predaj-prenajom-majetku/. Výnos z predaja nepotrebného majetku bude v súlade s odporúčaniami ÚHP jednorazovým príjmom ŽSR.

Vo všetkých 4 prípadoch bude kupujúci preberať práva a povinnosti z platných nájomných zmlúv, čiže odpredajom nedochádza k zmene v rozsahu poskytovanej zdravotnej starostlivosti zo strany súčasných nájomcov.

AREÁL ŽELEZNIČNEJ POLIKLINIKY VO ZVOLENE

Areál železničnej polikliniky sa nachádza v zastavanom území – v širšom centre mesta Zvolen. Objekt sa v súčasnosti využíva ako zdravotné stredisko na základe stále platnej nájomnej zmluvy. Areál je tvorený tromi budovami – poliklinika, rehabilitácia a trafostanica, dominantná je šesťpodlažná budova polikliniky s menším dvorom so spevnenou plochou na parkovanie približne dvanástich vozidiel. Celková rozloha areálu predstavuje 1 297 m².

Pôvodná budova polikliniky bola postavená v roku 1993 ako administratívna

budova. Mala jedno podzemné a štyri nadzemné podlažia. Zastrešená bola plochou jednoplášťovou strechou. V rokoch 1999 a 2000 bola zrekonštruovaná a adaptovaná na účely polikliniky. Boli odstránené vnútorné deliace konštrukcie a časť obvodového plášťa. Ostala iba nosná časť budovy (železobetónový montovaný skelet). Budova bola rekonštruovaná a nadstavená piatym nadzemným podlažím, novým zastrešením, ďalej bolo pristavané schodisko a výťah s nosnosťou 1 000 kg na južnom priečelí, priestory CO krytu a garáž. Hlavná časť budovy polikliniky v súčasnosti predstavuje dispozičný aj konštrukčný trojtrakt.

Budovy rehabilitácie a aj trafostanice boli postavené v roku 2001. Budova rehabilitácie je dvojpodlažná a je pristavená k existujúcim budovám. Vzhľadom na výškové zónovanie zastrešenia príslušných budov je strecha objektu plochá jednoplášťová. Pôdorys budovy má tvar nepravidelného štvoruholníka. Tvar budovy je prispôbený možnostiam využitia pozemku, na ktorom je budova postavená.

V súčasnosti má celý areál prenajatý spoločnosť NOVAPHARM na základe nájomnej zmluvy zo dňa 23. októbra 2007 v znení jej dodatkov č. 1 až 6. V zmysle tejto nájomnej zmluvy je nájomca oprávnený užívať tento areál na poskytovanie služieb zdravotníckej starostlivosti a s tým súvisiacich činností. Nájomná zmluva je uzatvorená na čas určitý do 31. decembra 2022. V prípade, že žiadna zo zmluvných strán neprejaví záujem o ukončenie nájomnej zmluvy do 30. júna 2022, trvanie nájomného vzťahu sa predĺži do 31. decembra 2023. Zariadenie a vybavenie ambulancií, ako aj ďalší hnutelný majetok umiestnený v areáli je vo vlastníctve nájomcu a netvorí súčasť odpredávaného majetku.

Počet nehôd v I. polroku klesol

Zo Správy o stave bezpečnosti železničnej dopravy, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ochrany pred požiarimi a ochrany životného prostredia v sieti ŽSR za 1. polrok 2021, ktorú pravidelne predkladá Odbor bezpečnosti a inšpekcie (O440), vyplýva, že Železnice Slovenskej republiky evidujú 139 nehôd (31 vážnych nehôd, 37 menších nehôd, 71 incidentov). Z celkovej vzniknutej škody vyčíslennej vo výške 3 554 267 eur pri týchto udalostiach dosiahla škoda na zariadeniach ŽSR výšku 312 421 eur.

AUTOR: Denis Dymo

BRATISLAVA – V prvom polroku 2021 ŽSR evidujú 31 vážnych nehôd, čo je v porovnaní s prvým polrokom 2020 o osem menej. V sledovanom období z toho neevidujú žiadnu nehodu na priecestí, ale smrteľné zranenie osoby spôsobené pohybom koľajového vozidla, kategorizované ako nehoda A5, evidujú v počte 31, čo je o 4 menej ako v prvom polroku 2020.

Čo sa týka menších nehôd, ŽSR evidujú 37 menších nehôd, teda o 14 menších nehôd menej ako v rovnakom období minulého roka. V prvom polroku 2021 sme zaznamenali 8 zrážok vlaku, dvakrát vykoľajenie vlaku, 13 nehôd na priecestí, 3 požiare koľajových vozidiel, dvakrát pohyb koľajového vozidla spôsobil zranenie osoby a 9 iných nehôd.

V prvom polroku 2021 vzniklo pri vážnych nehodách meškanie 185 osobných vlakov v celkovom trvaní 8 228 minút. Za zmienku stojí fakt, že v prvom polroku 2020 sme v dôsledku vážnych nehôd evidovali meškanie 240 osobných vlakov v trvaní 9 278 minút, čo je značné zníženie. Pri menších nehodách sme zaznamenali meškanie 154 osobných vlakov v trvaní 5 527 minút. V tomto prípade však, opäť v porovnaní s prvým polrokom 2020, evidujeme mierne zvýšenie počtu vlakov, ktoré meškali, ale napriek tomu celkové trvanie meškania vlakov sa mierne znížilo, keďže v dôsledku menších nehôd meškalo v rovnakom období minulého roka 106 vlakov v trvaní 5 677 minút.

Až 97 % vážnych nehôd v prvom polroku 2021 zaviniili cudzie osoby. ŽSR v tomto období nie sú

zodpovedné ani za jednu vážnu nehodu. Pri menších nehodách evidujeme 35 % nehôd zavinených cestným vozidlom a 27 % nehôd zavinených cudzou osobou. Železnice Slovenskej republiky sú zodpovedné za vznik 24 % menších nehôd. Pozitívnu správou je aj to, že v sieti ŽSR zaznamenávame klesajúci trend v počte dokonaných samovrážd, ako aj v počte smrteľných zranení. Kým v prvom polroku 2020 sme evidovali 35 smrteľných zranení (z toho 26 samovrážd), tak v prvom polroku 2021 zaznamenávame 32 smrteľných zranení (z toho 19 samovrážd). V tejto štatistike nie sú uvedené úrazy vzniknuté pri nehodách na priecestí kategorizovaných ako vážne nehody alebo menšie nehody.

V kategórii „Nehoda na priecestí“ bolo zaznamenaných spolu 13 nehôd, ktoré boli zaradené medzi menšie nehody kategórie B3. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím 1. polroka 2020 to predstavuje pokles o 7 nehôd, pričom však v predchádzajúcom období došlo aj k 4 vážnym nehodám kategórie A3. Zodpovednosť za vznik nehôd bola vo všetkých prípadoch pripísaná užívateľom železničných priecestí (vodičom cestných vozidiel, cyklistom alebo chodcom). Následkom týchto nehôd utrpelo 6 osôb ťažké zranenie, čo predstavuje nárast o 1 osobu, pričom však v predchádzajúcom období 1. polroka 2020 bolo zaznamenaných 5 smrteľných zranení. Zo Správy o stave bezpečnosti za prvý polrok 2021 vyplýva, že najviac nehôd sa stalo na železničných priecestiach so svetelným zabezpečovacím zariadením bez závor – 10 a potom nasleduje pasívne priecestie s 3 nehodami.

vážnych nehôd v prvom polroku 2021. O štyri menej ako v rovnakom období 2020.

31

nehôd na priecestiach v správe ŽSR, z toho 4 vážne, za prvý polrok 2021.

13

menších nehôd, teda o 14 menej ako minulý rok za rovnaké obdobie.

37

smrteľne zranených a 6 ťažko zranených osôb v prvom polroku 2021 na železničných priecestiach v našej správe.

10

zrážok vlaku v prvom polroku v kategórii menších nehôd.

8

nehôd na priecestiach so svetelným zabezpečovacím zariadením bez závor – najviac zo všetkých kategórií priecestí.

10

minút meškalo spolu 240 vlakov vplyvom vážnych nehôd za prvý polrok. V prvom polroku 2020 to bolo 9 278 minút.

8 228

je celkový počet evidovaných nehôd v prvom polroku 2020 – z čoho 31 boli vážne, 37 menšie a 71 incidenty.

139

smrteľných zranení v 1. polroku, z toho 26 samovrážd.

32

-tisíc eur je škoda na zariadeniach ŽSR. Celková škoda, ktorá vznikla pri 139 evidovaných nehodách, je 3 554 267 eur.

3 554 267

Rýchlik spájajúci Európu dorazil do Bratislavy

Už niekoľko mesiacov je v Európe rok 2021 známy ako rok železníc. Vyhlásila ho Európska komisia s cieľom podporiť a spropagovať železničnú dopravu v Európe. Špeciálny vlak „Connecting Europe Express“ pri tejto príležitosti odišiel zo železničnej stanice Lisabon 2. septembra 2021 a po ôsmich dňoch na ceste dorazil 10. septembra do Bratislavy na Hlavnú stanicu a následne do Múzea dopravy SR. O pár dní neskôr 19. septembra zastavil vlak aj v Košiciach.

AUTOR: (red), SNÍMKY: Dávid Bozsaky

BRATISLAVA/KOŠICE – Vlak pricestoval do Bratislavy o 13.45 hod. a z Viedne do Bratislavy ho viezol špeciálny rušeň Vectron 383 110, ktorý sa na počesť Európskeho roka železníc odel do nového šatu.

Vo vlaku cestovali po Európe aj členovia Európskej komisie. Medzi nimi bola aj Iveta Radičová, ktorá je koordinátorkou pre koridor TEN-T Stredomorie. V Múzeu dopravy ich privítali predstavitelia štátnej správy, Zastúpenia Európskej komisie a samosprávy: Ján Farkaš, generálny riaditeľ sekcie dopravy a dráh MDV SR, Radim Dvořák, zástupca vedúceho Zastúpenia Európskej komisie v SR, Juraj Droba, predseda Bratislavského samosprávneho kraja, Tatiana Kratochvílová, prvá námestníčka primátora hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava a zástupcovia železničných spoločností – Roman Koreň (predseda predstavenstva ZSSK), Roman Gono (predseda predstavenstva ZSSK CARGO) a Miloslav Havrila (generálny riaditeľ ŽSR). „Za ŽSR sme radi, že vláda SR odobrila návrh na prípravu štúdie uskutočniteľnosti plánovanej stavby vysokorýchlostnej železnice medzi

Budapešťou, Bratislavou, Brnom, Prahou a Varšavou. Pre Slovensko by znamenala príležitosť na jednoduchšie prepojenie obyvateľov aj z priľahlých lokalít a je dôkazom, že Slovensko chce byť súčasťou európskeho železničného priestoru,“ povedal generálny riaditeľ ŽSR. Dôležitosť Európskeho roka železníc zároveň podčiarkol aj Roman Gono, predseda predstavenstva ZSSK CARGO, ktorý vyzdvihol pozitíva železničnej dopravy, a to nízku uhlíkovú stopu, veľkú kapacitu prepravy a komfort, vďaka čomu je podľa neho predurčená byť základom celého dopravného systému: „Veríme, že aj takýmito aktivitami sa podarí urýchliť zjednocovanie železničných dopravných systémov v Európe a pritiahnúť väčšie množstvo zákazníkov,“ zakončil Gono. Podľa Radima Dvořáka, zástupcu vedúceho Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku, európske vlaky ponúkajú Európanom množstvo výhod: „Sú naším dôležitým spojencom v dosahovaní mnohých cieľov Európskej zelenej dohody, zelenej transformácie Európy, a tiež významnej ambície, a to, aby sa Európa stala do roku 2050 prvým klimaticky neutrálnym kontinentom.“

Európsky expres prejde počas svojej jazdy 26 členských štátov EÚ s viac ako 100 zastávkami, spolu ide o trasu dlhú približne dvadsaťtisíc kilometrov cez 33 hraničných priechodov a do celého projektu sa zapojilo až 40 rôznych partnerov. Projekt má na jednej

strane pripomenúť, že interoperabilita medzi niektorými časťami európskej železničnej siete nie je stále úplná, na druhej strane však bude excelentnou prezentáciou veľmi dobrej spolupráce medzi železničnými podnikmi a manažermi infraštruktúry.

Regionálne pracovisko LZ aj v Trnave

V minulom čísle Železničného Semaforu sme vám začali predstavovať jednotlivé pracoviská, ktoré spadajú pod Odbor riadenia ľudských zdrojov. Jedným z ďalších je RP LZ Trnava, v ktorom pracuje 21 zamestnankýň, ktoré zabezpečujú činnosti z oblasti ľudských zdrojov pre OR Trnava.

AUTOR: Odbor riadenia ľudských zdrojov, SNÍMKA: RP LZ Trnava

TRNAVA – Aby boli zamestnankyne RP LZ Trnava bližšie k zamestnancom, sú v rámci tohto obvodu vytvorené vysunuté pracoviská v Trnave, Bratislave a v Nových Zámkoch. Oddelenie personálnych činností a vzdelávania má pracovisko aj v Leopoldove a oddelenie odmeňovania a starostlivosti o zamestnancov aj v Nitre a v Topoľčanoch. Najväčším problémom RP LZ Trnava pri zabezpečovaní úloh v oblasti ľudských zdrojov je vysoký podstav zamestnancov v rámci OR Trnava, najmä v okolí Bratislavy. Problém sa zvyrazňuje odchodom zamestnancov do dôchodku a novoprijatých zamestnancov sa zatiaľ nedarí stabilizovať tak, aby sa železnice stali ich celoživotným

zamestnávateľom, pretože v Bratislave a v okolí je veľa pracovných príležitostí a hrdý status „som železničiar“ medzi mladšími ročníkmi nenachádza v súčasnosti priaznivý ohlas. Napomôcť tomu by mohli najmä pripravované aktivity pre nedostatkové typové pozície. Jednou takouto hrdou železničkou je aj vedúca oddelenia odmeňovania a starostlivosti o zamestnancov Adriana Šišanová z RP LZ Trnava, ktorá zabezpečuje činnosti pre Oblastné riaditeľstvo Trnava, s ktorou sme sa porozprávali o jej železničarskom príbehu:

Spomínate si na prvé dni na železnici?

Na ŽSR som nastúpila v roku 1990 do typovej pozície sprievodkyňa

Kontakty:

vedúca RP LZ Trnava
Martina Jurišová,
tel. 921 5511

vedúca oddelenia
personálnych činností
a vzdelávania
Blanka Puterová,
tel. 921 5038

vedúca oddelenia
odmeňovania
a starostlivosti
o zamestnancov
Adriana Šišanová,
tel. 921 5512

osobných vlakov v železničnej stanici Leopoldov. V tom čase sa vyplácal náborový príspevok v sume 2 000 slovenských korún, ktorý som dostala aj ja a mal byť pre mňa motiváciou zotrvať v ŽSR, čo sa aj stalo realitou. Pracujem u jedného zamestnávateľa už 31 rokov.

Aké zmeny v podniku vám za tie roky utkveli v pamäti najviac?

Keď zamestnanec pracuje v prevádzke, tak zmeny výrazne nepociťuje. Mňa sa zmena bytostne dotkla, keď bola zrušená typová pozícia z dôvodu poklesu stavu zamestnancov v železničnej stanici Sered', kde som v tom čase pracovala na pozícii samostatná správna zamestnankyňa a určité obdobie som následne pracovala v typovej pozícii robotníčka v doprave. Zotrvať na železnici bolo pre mňa prioritou napriek poklesu platu o tri tarifné triedy.

Z akých dôvodov bola práca na železnici pre vás zaujímavá a nezmenili ste zamestnávateľa?

ŽSR sú pre mňa hlavne stabilnou firmou, ktorá svojim zamestnancom poskytuje rôzne špecifické výhody v porovnaní s externým prostredím. Napríklad zvýšený nárok dní pracovného voľna na lekára a aj na sprevádzanie rodinných príslušníkov, ako aj deň pracovného voľna mesačne na starostlivosť pre osamelých rodičov s deťmi do osem rokov. Dôležité je aj to, že výplata na účet mi za tie roky ani raz nemeškala, ani počas núdzového stavu spojeného s covidom. Naša kolektívna zmluva zabezpečuje zamestnancom široký sociálny program a nezanedbateľné nie sú ani vnútroštátne cestovné výhody pre zamestnanca a rodinných príslušníkov. V minulosti boli veľkou výhodou medzinárodné cestovné lístky FIP.

Čo vás na vašej práci najviac baví?

Už ako dieťa som rada počítala peniaze. Spomínam si na úsmevnú príhodu z detstva, keď mi môj dedko sporil drobné peniaze do veľkého pohára po celý rok. Keď som prišla na prázdniny, peniaze mi dal spočítať a potom následne som si mohla spočítané drobné aj ponechať (smiech). A počítať a sledovať peniaze, čiže konkrétne vývoj mzdových nákladov za OR Trnava, ma zatiaľ stále baví. Napriek tomu, že práca s číslami je veľmi náročná, táto práca ma naplňuje a je pre mňa zaujímavá tým, čo všetko s ňou súvisí. V roku 2018 som dostala ponuku pracovať ako vedúca oddelenia odmeňovania a starostlivosti o zamestnancov, čo bola šanca

sa posunúť na miesto so širokou zodpovednosťou. Niekedy je to v mzdovej oblasti tak, že sa skončí jedno uzávierkové obdobie a ten čas tak letí, že hneď sa začína ďalšie. Viest' oddelenie a popritom zabezpečovať rozborovú činnosť, komunikovať so zamestnancami OR, riešiť aktuálne problémy alebo plánovať objemy na vyplatenie prémie, zaplňa celý môj pracovný čas.

Aké problémy najviac zaťažujú vaše oddelenie v tomto letnom období?

Pre opatrenia s koronavírusom sme dlhé obdobie nemohli nikam vycestovať, a keď sa v súčasnosti uvoľnili opatrenia, začali zamestnanci znovu čerpať dovolenky na zotavenie a využívať príspevok na rekreáciu. Žiadosti na úhradu príspevku sa na mojom stole kopia. Legislatíva vyžaduje riadne zdokladovanie pobytu, jeho dĺžky (min. dve prenocovania, zdokladovanie vynaložených nákladov), čo, samozrejme, vyžadujeme od zamestnancov. Niektorí to však vnímajú ako zbytočnú byrokraciu z našej strany. Ide však o príspevok, ktorý je oslobodený od daňových a odvodových povinností, preto je dôležité splnenie zákonných podmienok.

Aká bola vaša prvá skúsenosť s terajšou prácou?

Zážitkov bolo a je určite veľa, ale ako prvú skúsenosť spomeniem možno to, že krátko po nástupe na oddelenie odmeňovania bola pracovná porada v Strečne. Už tam som si uvedomila, aká zodpovednosť a čo všetko sa skrýva za zdanlivo jednoduchým slovom odmeňovanie a správne vyplatená mzda. Pamätám si na to, ako som dychtivo dva dni nasávala pre mňa nové informácie a všetko poctivo zapisovala do zošita. Zošit som však v čase uzávierky nemala čas ani otvoriť, nie v ňom hľadať zapísané informácie a hľadať riešenie.

Ako si najlepšie oddýchnete?

Rodina a priatelia tvrdia, že som mala byť kuchárka, pretože môj voľný čas patrí pečeniu a vareniu a fyzickú prácu si kompenzujem zase v záhradke. Veľmi rada chodím do lesa na hríby, kde vypínam mozog a relaxujem.

Z čoho máte v živote najväčšiu radosť?

Celý život sa snažím žiť tak, aby moje okolie malo zo mňa dobrý pocit. Dôležité je, aby som bola zdravá, mohla ráno vstať a ísť do práce a poobede sa tešiť zo svojej rodiny a z priateľov, s ktorými trávim čas. Najväčšiu radosť mám hlavne z rodiny a zo zdravia mojich najbližších v najbližší víkend po mesačnej uzávierke miezd.

Tretia vlna koronavírusu nás už zasiahla

Už viac ako rok žijeme časy, ktoré sú pre každého z nás vyčerpávajúce. Hoci leto sme si viac-menej užili, začínajú sa týždne, keď sa budeme musieť flexibilne prispôbovať situácii.

AUTOR: Odbor riadenia ľudských zdrojov, ILUSTRÁCIA: unsplash.com

BRATISLAVA – Individuálna ochrana zdravia našich zamestnancov je kľúčovým bodom na zvládnutie pandémie koronavírusu, ako aj na udržanie funkčných prevádzok Železníc Slovenskej republiky. Vzhľadom na schopnosť rýchlejšieho šírenia sa vírusu a smutnú skutočnosť, že v priebehu jedného mesiaca v jej dôsledku prišli o život dvaja naši kolegovia, opätovne upozorňujeme na základné dodržiavanie opatrení:

- Dodržiavať dôkladnú hygienu rúk.
- Nedotýkať sa tváre neumytými rukami.
- Dodržiavať povinnosť ochrany horných dýchacích ciest s riadnym prekrytím nosa aj úst v interiéri/exteriéri v súlade s podmienkami platného covid automatu v príslušnom okrese.
- Pravidelne vetrať miestnosti .
- Vyhýbať sa v práci podávaniu rúk, objatiam a bozkom.
- Vyhýbať sa blízkeho kontaktu s ľuďmi, ktorí javia príznaky nádchy alebo chrípky.
- Pri príznakoch respiračného ochorenia kontaktovať svojho ošetrojúceho lekára.
- Dodržiavať domácu izoláciu min. 10 dní v prípade pozitívneho výsledku testu.
- Dodržiavať domácu karanténu 10 dní v prípade úzkeho kontaktu s pozitívnou osobou, ak všeobecný lekár neurčí inak a absolvovať test najskôr 5. deň po kontakte s pozitívnou osobou, ak tak určí všeobecný lekár.
- Dezinfikovať pravidelne všetky povrchy, pracovné plochy, predmety podľa druhu prevádzky.
- Vyhýbať sa miestam s vyššou koncentráciou ľudí.
- Zvážiť možnosť očkovania sa proti COVID-19 - korona.gov.sk.
- Podporiť svoju imunitu zvýšeným príjmom vitamínov.
- Dbať na dostatočný spánok, fyzický pohyb a relaxáciu.
- Obmedziť pracovné stretnutia a služobné cesty na nevyhnutnú možnú mieru, využívať iné formy komunikácie.
- Pri návrate na územie Slovenskej republiky riadiť sa pokynmi ÚVZ SR a zaregistrovať sa na webe korona.gov.sk/ehranica, pri použití leteckej dopravy aj na www.mindop.sk/covid.
- Dodržiavať hygienické pravidlá, tzv. zásady ROR (nosenie rúška - sociálny odstup - umývanie a dezinfekcia rúk).

Novinky pre zamestnancov

Snahou Odboru riadenia ľudských zdrojov je okrem štandardného zabezpečenia povinností zamestnávateľa voči zamestnancom podporiť svojimi aktivitami najmä sociálny program a posilniť náborové aktivity, ako aj aktivity na udržanie zamestnanosti. K záväzkom, ktoré máme v rámci sociálneho programu prijaté v Kolektívnej zmluve ŽSR, sú to možnosti vyplývajúce z interných riadiacich aktov, najmä metodických pokynov a nariadení generálneho riaditeľa.

AUTOR: Odbor riadenia ľudských zdrojov

BRATISLAVA – Z dôvodu sťaženej situácie v obsadzovaní prevádzkových typových pozícií v OR Trnava bude súčasný príspevok na ubytovanie pre zamestnancov rozšírený aj o príspevok na bývanie. To znamená, že zamestnanci v nedostatkových profesiách ho budú môcť využiť aj ako príspevok na splátku hypotekárneho úveru v sume 350 eur mesačne. Ďalším príspevkom, ktorý zamestnávateľ chápe ako náborový príspevok, je snaha riešiť nedostatok výpravcov v OR Trnava poskytovaním príspevku na profesijný rast. Na príspevok v maximálnej sume 2 000 eur budú mať nárok zamestnanci, ktorí sa rozhodnú uzatvoriť pracovný pomer na typovú pozíciu výpravca v OR Trnava a následne získať potrebnú odbornú spôsobilosť. Snahou je poskytovať príspevok najmä zamestnancom, ktorí majú uzatvorený pracovný pomer so ŽSR na inej typovej pozícii, najmä s odbornou skúškou č. 15. Konkrétny spôsob a podmienky poskytnutia týchto príspevkov sú uvedené v metodických pokynoch generálneho riaditeľa ŽSR, ktoré sú distribuované formou hromadných mailov.

Zamestnávateľ zároveň pripravil návrh na riešenie pozastavenia rekondičných pobytov v rokoch 2020 a 2021 pre vybrané typové pozície podľa KZ ŽSR. Dôvodom je najmä epidemická situácia s COVID-19. OZŽ bol predložený návrh Dodatku č. 3 ku KZ ŽSR 2021 – 2023, ktorým by pre zamestnancov, ktorí prejavia záujem o vyplatenie finančnej kompenzácie za nezrealizovaný pobyt, mohla byť vyplatená so mzdou za mesiac november. Finančný príspevok by slúžil zamestnancom na rekondičnú starostlivosť podľa vlastného rozhodnutia. Tento finančný príspevok môže byť vyplácaný len na základe zmeny kolektívnej zmluvy, preto zamestnávateľ čaká na stanovisko OZŽ. ŽSR predložili návrh na vyplácanie finančného príspevku a nie je možné akceptovať požiadavku odborov na poskytnutie súbehu finančného príspevku a pracovného voľna v rozsahu 14 dní. Príspevok, ak bude dohodnutý s OZŽ, nemôže byť poskytnutý zamestnancom vykonávajúcim prácu v tretej a štvrtej kategórii (riziková práca), ktorým povinnosť zúčastniť sa na pobyte vyplýva priamo zo zákona o BOZP.

Vážení zamestnanci,
posledné dva roky nám
ukázali:

- aké je poslanie našej firmy dôležitá – sme súčasťou kritickej infraštruktúry, ktorá nepozná slovo „lockdown“,
- aká je naša práca zodpovedná – aj v ťažkých časoch dokážeme zabezpečiť prevádzkyschopnosť dráhy,
- aká je organizácia práce flexibilná – umožňuje využiť nové spôsoby organizácie práce,
- napriek zložitým podmienkam zostávame stabilným zamestnávateľom.

Preto podporte Železnice Slovenskej republiky v 10. ročníku ankety NAJZAMESTNÁVATEĽ roku 2021.

Možnosť hlasovať trvá až do 31. decembra 2021.

Svoj hlas môžete odovzdať na stránke: www.najzamestnavatel.sk

ĎAKUJEME!

Fórum koľajovej dopravy 2021

Fórum koľajovej dopravy sa po dvojročnej nútenej pauze opäť uskutočnilo 28. septembra v Bratislave. Tentokrát však v „malej forme“ bez zahraničnej účasti a na pozvanie. Usporiadateľmi konferencie boli združenie PSKD, ZSSK a ŽSR.

AUTOR & SNÍMKA: Denis Dymo

BRATISLAVA – Na konferencii boli prítomní predstavitelia Ministerstva dopravy a výstavby SR na čele s ministrom Andrejom Doležalom, Ministerstva životného prostredia SR, zastúpenia Európskej komisie na Slovensku, predsedovia samosprávnych krajov, viacerí primátori miest, predstavitelia technických univerzít z Košíc, zo Žiliny a z Bratislavy, zástupcovia železničných spoločností, dopravných podnikov, predstavitelia stavebných, dodávateľských, konzultačných a projektových spoločností.

Minister Doležal vo svojom príhovore zdôraznil, že finančná situácia v priestore železničnej dopravy nie je dobrá. „Nebyť Európskej komisie a štrukturálnych fondov, ktoré čerpáme, a nebyť pripravovaného Plánu obnovy, tak by sme nenapredovali skoro vôbec a pokračovalo by prehlbovanie údržbového a investičného dlhu v našom odbore,“

pomenoval situáciu minister a informoval, že na ministerstve dopravy pripravujú aj harmonogram investičných priorít v železničnej infraštruktúre, ktorý by mal pomôcť uchádzať sa o väčšie zdroje z ministerstva financií.

ŽSR na konferencii zastupoval námestník generálneho riaditeľa pre rozvoj a informatiku Jozef Veselka, ktorý vo svojom príhovore spomenul súčasné využitie Operačného programu Integrovaná infraštruktúra. „V rámci tohto operačného programu máme v troch prioritných osiach možnosti do roku 2023 získať zdroje 1,5 mld. eur a o to sa aj snažíme,“ hovorí Veselka. Ďalej zdôraznil dôležitosť využitia tohto obdobia, pretože je otázne, aké možnosti financovania má ŽSR do budúcnosti, pokiaľ sa eurofondy skončia a pokiaľ kohézný fond prestane financovať náklady modernizácie železničnej infraštruktúry.

Hlavnými témami konferencie boli Plán obnovy a rozvoja železničnej dopravy na Slovensku na roky 2021 – 2026 (2050), dlhodobá stratégia a nevyhnutné posilnenie pozície koľajovej dopravy v dopravnej politike Slovenska, ambície železnice v technickom rozvoji a doterajšie úspechy v modernizácii.

ŽSR na podujatí Študuj dopravu

Pod záštitou ministra dopravy a výstavby SR Andreja Doležala sa 9. septembra vo Vrútkach uskutočnilo podujatie Študuj dopravu, na ktorom nesmeli chýbať ani Železnice Slovenskej republiky.

AUTOR: Denis Dymo, SNÍMKA: Ondrej Mlynka

VRÚTKY – V snahe priblížiť verejnosti možnosti stredoškolského odborného vzdelávania v oblasti dopravy a poštových služieb Ministerstvo dopravy a výstavby SR v spolupráci so železničnými spoločnosťami, s vybranými regionálnymi partnermi, univerzitami a so strednými odbornými školami pravidelne organizujú pre žiakov základných škôl dni kariérneho poradenstva s názvom Študuj dopravu.

Cieľom podujatia, ktoré príhovorom otvoril štátny tajomník MDV SR Jaroslav Kmeť, bolo motivovať žiakov základných škôl na štúdium na stredných odborných školách a následne k výberu povolania v oblasti dopravy, k rozvíjaniu a prehlbovaniu ich záujmu

o zvolené povolanie a budovanie ich vzťahu k budúcej profesii, a to najmä prostredníctvom organizovania zážitkových aktivít.

Na akcii sa zúčastnili žiaci základných škôl zo širšieho okolia Martina a veľký záujem medzi nimi vyvolal aj stánok ŽSR. Podľa Viery Kajabovej z Odboru riadenia ľudských zdrojov sa žiaci pýtali rôzne otázky. Najviac ich však zaujímal napríklad program Duálneho vzdelávania či pracovné benefity na ŽSR. Pracovné pozície, o ktorých chceli žiaci počuť viac, boli výpravca, návestný majster, rušňovodič. Niektorí žiaci však mierili rovno k najvyšším métam a zaujímalo ich, ako sa dá stať generálnym riaditeľom ŽSR.

Trat' Zvolen – Lučenec – Filákovo oslávila 150 rokov

V sobotu 7. augusta 2021 sme si pripomenuli 150. výročie spustenia prevádzky na trati z Fiľakova cez Lučenec do Zvolena. Súčasťou pripomienky boli jazdy historických parných a motorových vlakov medzi Zvolenom a Fiľakovom, výstava historických rušňov v rušňovom depe vo Zvolene a sprievodný kultúrny program na viacerých miestach.

AUTOR: (red),

SNÍMKA: Ria Feik Achbergerová

ZVOLEN/FIĽAKOVO – História jubilujúcej trate sa začala písať už v 60. rokoch 19. storočia. Zvýšená potreba uhlia v uhorskom priemysle viedla k snahe využiť uhoľné zásoby salgótarjánskeho revíru. Pridanou hodnotou tejto trate mala byť možnosť pokračovať železnicou ďalej k stredoslovenským bankským mestám. Prvotný plán bol postaviť do roku 1866 železnicu v úseku Pešť – Lučenec a do roku 1870 železnicu v úseku Lučenec – Banská Bystrica.

Výstavbu železnice však sprevádzali finančné problémy, pre ktoré sa vôbec nedarilo plniť plány. Pre Uhorsko mala však plánovaná železnica veľký význam, preto najskôr poskytlo štátnu podporu a neskôr celú železnicu odkúpilo. Dokončený úsek Salgótarján – Fiľakovo – Lučenec bol odovzdaný do prevádzky 4. mája 1871, do Zvolena sa začalo jazdiť o niekoľko týždňov neskôr (18. júna 1871). Jubilujúca trať získala na význame aj výstavbou ďalších nadväzujúcich železníc a dnes je súčasťou dôležitého železničného spojenia, takzvaného južného ťahu.

Železnice Slovenskej republiky sa preto v spolupráci s partnermi – Klubom historickej techniky pri rušňovom depe Zvolen, so Spolkom Výhrevne Vrútky, Železničnou spoločnosťou Cargo Slovakia, s Banskobystrickým samosprávnym krajom a Krajskou organizáciou cestovného ruchu Banskobystrický kraj Turizmus rozhodli pripomenúť si takéto významné výročie jazdami dvoch párov historických vlakov, výstavou historických železničných vozidiel a sprievodným kultúrnym programom.

Ako prvý vyrazil na trať historický vlak ťahaný parným rušňom 475.196, prezývaným Šlachtičná. Ten bol vyrobený v roku 1950 a počas svojho prevádzkového života bol doma aj na trati Zvolen – Fiľakovo. Poobede šiel na rovnakej trase historický vlak ťahaný motorovým rušňom s označením T 678.012 (medzi železničiarimi prezývaný ako Pomaranč alebo aj Cénula). Ten je v porovnaní s parnou Šlachtičnou mladší, pretože pochádza z roku 1962, ale na jubilujúcej trati bol takisto doma, a tiež tu odviezol ohromný kus práce. Jedným z ďalších lákadiel pre nadšencov železnice bola výstava starých rušňov a vozňov v priestoroch zvolenského rušňového depa.

Deň železničiarov 17. 9. 2021

Kongresová sála hotela Sheraton v Bratislave, 17. september, slávnostná atmosféra, zaujímavý hudobný program a 50 železničiarov z troch železničných spoločností, ktorí si prišli prevziať svoje ocenenie. Aj tak vyzeral tohtoročný Deň železničiarov. Deň, ktorý patrí len nám, deň keď sme na svoje povolanie najviac hrdí.

AUTOR & SNÍMKY: Denis Dymo

BRATISLAVA – Tohtoročný Deň železničiarov sa konal v rézii Železničnej spoločnosti Slovensko, v krásnych priestoroch bratislavského hotela Sheraton na nábreží Dunaja aj za účasti ministra dopravy a výstavby Slovenskej republiky Andreja Doležala, štátneho tajomníka MDV SR Jaroslava Kmeťa a, samozrejme, všetkých troch generálnych riaditeľov železničných spoločností. Oceňovaním celé poobedie sprevádzal moderátor Roman Paulech. Oficiálne oslavy otvoril svojim príhovorom minister dopravy a výstavby SR Andrej Doležal a kolo príhovorov uzatvoril hosťiteľ tohtoročných osláv predseda predstavenstva Železničnej spoločnosti Slovensko, Roman Koreň.

Po úvodných slovách pozval predseda predstavenstva ZSSK všetkých prítomných na slávnostný raut, počas ktorého náladu spríjemňoval 9-členný profesionálny orchester FATS JAZZ BAND. Po chutnom obede sa začala najdôležitejšia a najočakávanejšia časť celého dňa, udeľovanie ocenení. Rezortné ocenenia osobne odovzdali železničiarom minister dopravy a výstavby Slovenskej republiky Andrej Doležal, štátny tajomník MDV SR Jaroslav Kmeť a generálni riaditelia troch železničných spoločností. Oslavy Dňa železničiarov zakončilo pop operné spevácke trio Gioia, ktoré zaspievalo viaceré moderné svetové, ale aj slovenské hity, ktoré boli premenené do opernej podoby v taliančine.

1 UZNANIE

MINISTRA DOPRAVY
A VÝSTAVBY

ĽUBOŠ BOROVKA
DOZORCA DOPRAVNE
NA DOT

13 POCTA

MINISTRA DOPRAVY
A VÝSTAVBY

IVAN BOSÍK
RUŠŇOVODIČ –
TRAŤOVÝ STROJNÍK

PAVEL ŠIMORA
PREDNOSTA
SEKCIE VOJ

JANKA MURÍNOVÁ
VÝPRAVKYŇA

IVAN ŠTEFUNKO
MANAŽÉR
SKUPINY ŽT

FRANTIŠEK LALÍK
VEDÚCI SMSÚ

14 TITUL

MINISTRA DOPRAVY
A VÝSTAVBY

JOZEF OSTŘANSKÝ
VEDÚCI
ODDELENIA VOJ

JOZEF KRUPA
VEDÚCI PREVÁDZKY
ŽEL. SPRÁVY A ÚDRŽBY

RÓBERT NOVÁK
VEDÚCI
ODDELENIA VOJ

ĽUBOMÍR PACHOLSKÝ
VEDÚCI SMSÚ

JÚLIUS VÁCLAV
MAJSTER EE

PETER KRCHNÁK
DOZORCA VÝHYBIEK

STANISLAV MESÍČEK
HLAVNÝ MAJSTER ŽTS

PETER KOKA
ŠPECIALISTA
ELEKTROTECHNIKY

JÁN DURKÁČ
VEDÚCI
ODDELENIA VOJ

JAROSLAV KOLLÁR
SAMOSTATNÝ PREVÁDZKOVÝ
ZAMESTNANEC RD

PAVEL NÁDAŽDY
VEDÚCI
PREVÁDZKY TO

ANNA SITEKOVÁ
MANAŽÉRKA ŽELEZNIČNÝCH
TRATÍ A STAVIEB

IVAN GOLIS
SAMOSTATNÝ ŠPECIALISTA
RIADENIA DOPRAVY

MAREK DUTKO
RUŠŇOVODIČ –
TRAŤOVÝ STROJNÍK

DARINA ZWIRNOVÁ
REFERENTKA
LOGISTIKY A VO

TEODOR KUBEK
DIAGNOSTIK –
ŠPECIALISTA ÚDSŽ

SILVIA KOVÁČOVÁ
SPRÁVKYŇA
ŽELEZNIČNÝCH BUDOV

JURAJ ČERNOHORSKÝ
MANAŽÉR
ELEKTROTECHNIKY

JANKA TOMČÍKOVÁ
REFERENTKA
PRIEREZOVÝCH ČINNOSTÍ

ĽUBOŠ LUKÁČ
DOPRAVNÝ NÁMESTNÍK

PAVEL PAULÍNÝ
NÁVESTNÝ MAJSTER

MIROSLAV LEŠKO
DOZORCA PREVÁDZKY

Železničiar si ocenenie vážia

Deň železničiarov oslavujeme 27. septembra. Napriek tomu, že železnica funguje nepretržite, počas tohto dňa si každý o niečo viac uvedomuje, že patrí do jednej obrovskej rodiny železničiarov. Aj keď železnica zahŕňa rôzne povolania a pracovné činnosti, vznikajú tu silné priateľstvá a vzťahy a je aj miestom rôznych osobných príbehov.

AUTOR: Denis Dymo, SNÍMKY: Ondrej Mlynka, Dávid Bozsaky

Zo Železníc Slovenskej republiky bolo tento rok za rôzne pracovné úspechy ocenených 28 železničiarov. Rozdávali sa im tituly, pocty a uznania ministra dopravy Slovenskej republiky Andreja Doležala. My sme sa pár ocenených v našej ankete opýtali, čo pre nich toto ohodnotenie znamená.

Silvia Kováčová správkyňa železničných budov

„Ocenenie vnímam ako poďakovanie všetkým mojim kolegom – bývalým i súčasným, bez ktorých by som ho nedosiahla. Tí prví ma naučili: požiadaj o pomoc, dostane sa ti. Naučili ma, že pre správne fungovanie je potrebná spolupráca všetkých zložiek modrej armády a dobrá atmosféra na pracovisku. Tí súčasní mi pomáhajú plniť úlohy všedných dní. Za to im ďakujem.“

Pavel Nádaždy vedúci prevádzky TO

„Poctu ministra považujem za ocenenie dobre vykonávanej práce počas môjho profesijného života na rôznych pracovných zaradeniach, ako aj príslušnosť k jednému „dresu“ minimálne 35 rokov. Mojimi prioritami sú priame správanie, reálne zhodnotenie možností, patričná zodpovednosť a empatický prístup ku kolegom a k podriadeným.“

Janka Tomčíková referentka prierezových činností

„Ocenenie si veľmi vážim a som vďačná a prekvapená, že tej pocty sa dostalo práve mne. Keďže skoro celý môj pracovný život, čo predstavuje 34 rokov, pracujem na železnici, pokladám to za poďakovanie za vernosť a ocenenie mojej práce. Ten pocit zadostúčinenia je príjemný a s radosťou by som ho dopriala mnohým ďalším kolegom a kolegyniam, oddaným železničiarom. Na záver by som sa chcela poďakovať za veľmi pekný a dôstojný akt odmeňovania a výborný kultúrny program.“

Aj železnica má svojich anjelov

Železničiarске povolanie je náročné a nie je to len obyčajné klišé. Práca na infraštruktúre je náročná nielen fyzicky, ale aj psychicky. Pri príchode do práce totiž nikdy neviete, aký deň vás čaká. Pokojný, hektický či psychicky náročný. Práve 13. jún 2021 bol jedným z takýchto psychicky, ale aj fyzicky náročných pre dozorca dopravné na diaľkovo ovládanej trati v Pezinku Ľuboša Borovku, ktorý v čase medzi pol desiatou až desiatou hodinou ranou zachraňoval ženu, ktorá sa chystala spáchať samovraždu sediac na koľajniciach.

AUTOR: Lucia Lizáková, SNÍMKA: Denis Dymo

PEZINOK – Ľuboš Borovka je mladý muž, ktorý pracuje pre ŽSR šiesty rok a počas svojej práce sa s podobnou situáciou stretol už mnohokrát. „V ten deň sa to celé začalo hlásením okoloidúceho vlaku, že sa v blízkosti koľajiska nachádza neznáma osoba,“ začína svoje rozprávanie dozorca dopravné Ľuboš Borovka. Z centra riadenia dopravy Trnava bol vyslaný výpravcom na základe hlásenia skontrolovať pohyb neznámej ženy v blízkosti vchodového návěstidla do železničnej stanice Pezinok v úseku trate Šenkvice – Pezinok. Ľuboš Borovka obeť odišiel smerom k šenkvickejmu zhlaviu dopravné Pezinok a už z diaľky videl sedieť na koľajniciach ženu so samovražednými úmyslami. „Keď som k nej prišiel, zistil som, že je pod vplyvom alkoholu a snažil som sa s ňou rozprávať,“ pokračuje v rozprávaní. Počas rozhovoru ju odhovárал od snahy ukončiť svoj život, hľadal spoločnú tému na rozhovor a snažil sa upriamiť jej pozornosť na niečo iné. Nakoniec sa mu podarilo presvedčiť ju, aby sa s ním vydala naspäť smerom do železničnej stanice. Celou cestou sa jej venoval, rozprával sa s ňou a už si myslel, že má vyhraté. „Práve vtedy sa to celé zvrátilo. Prichádzali sme k železničnej stanici, už sme to mali kúsok, lebo sme už videli ľudí aj perón. Od Bratislavy prichádzal rýchlik, žena spoza mňa vystrelila oproti vlaku ako šíp

a ja som sa v sekunde opäť rozbehol za ňou a snažil sa ju hmatom pred seba zadržať,“ spomína na júnovú nedeľu Borovka. Ženu sa mu nakoniec podarilo zachytiť a opätovne jej zabrániť skočiť pod vlak. Keď však ženu druhýkrát zachytil a potiahol v reflexe za seba, žena ho koplа, a pod vlakom takmer skončil on sám. „Rýchlo som sa zo zeme zbieral a prvé čo mi napadlo, bolo, či som jej neublížil a nerozbila si hlavu. Utekal som za ňou a snažil som sa ju upokojiť, lebo plakala,“ opisuje. Ľuboš Borovka nakoniec ženu dovedol na začiatok nástupišťa koľaje č. 4 v železničnej stanici Pezinok a odovzdal ju polícii, ktorá na ňu už čakala na stanici. Podľa jeho slov o mesiac na to museli zachraňovať ďalšieho pána a vždy, keď kráča po koľajniciach, býva obozretnejší a sleduje okolie. „Občas pozerám, či na koľajniciach niekto neseďi, pozerám na ľudí na peróne a znenazdajky mi každý príde podozrivý, že čo ak sa náhodou niekto z nich rozbehne a znova sa to zopakuje,“ zakončuje svoje rozprávanie dozorca dopravné v Pezinku Ľuboš Borovka, ktorému sa podarilo zachrániť už ne jeden ľudský život. Ako nám sám povedal, so žiadnou obeťou sa po incidente už nikdy nestretol, a tak, kde sa to väčšinou začne, tam sa to aj skončí. Napriek tomu vie, že podobné situácie sa v práci zopakujú ešte veľa krát.

Oslavy železničiarov trochu inak

Zamestnanci Oblastného riaditeľstva Trnava si v stredu 8. septembra 2021 pripomenuli oslavy Dňa železničiarov, ktoré oficiálne pripadajú na 27. september. Železničiar sa rozhodli osláviť svoj deň spoločnými športovými aktivitami v Športovom areáli zdravia v Modranke neďaleko Trnavy.

AUTOR: Lucia Lizáková, SNÍMKY: Dávid Bozsaky

MODRANKA – Dokopy sedemdesiat zamestnancov z aparátu OR Trnava, ÚS RP LZ Trnava a pracovnej skupiny controllingu Trnava si spoločné oslavy užili už jedenásťkrát. Športový deň sa začal už tradične zaujímavými športovými aktivitami, medzi ktoré patrili streľba zo vzduchovky, stolný tenis či kolky, ktoré sa hrali v modernej hale.

Najväčšia rivalita panovala medzi hráčmi pri francúzskej spoločenskej hre petanque, do ktorej sa zapojilo až jedenásť trojčlenných tímov. „Súťaž prebiehala vo férovom duchu a najlepšie tímy a jednotlivci boli za svoje výkony odmenení medailami, diplomami a cenami,“ povedal Marek Bavoľár, vedúci kancelárie riaditeľa Oblastného riaditeľstva Trnava.

Ceny zamestnancom prišli odovzdať námestník generálneho riaditeľa pre prevádzku Milan Kubíček a riaditeľ Oblastného riaditeľstva Trnava Ivan Sovič.

Športový deň nebol len o súťaživosti, ale aj o oddychu a spoločných rozhovoroch pri opekaní či pri miske guláša. „Všetci účastníci športového dňa boli nadmieru spokojní, a tým potvrdili, že osláviť sviatok železničiarov na športoviskách bol správny výber,“ zakončil Marek Bavoľár.

Stretnutie generálnych riaditeľov vo Viedni

Štvrtok 9. septembra 2021 bol pre železnice v regióne strednej Európy veľkým dňom. Vo Viedni sa uskutočnilo stretnutie generálnych riaditeľov manažérov železničných infraštruktúr a generálnych riaditeľov železničných podnikov. Za slovenskú stranu sa na stretnutí zúčastnili generálny riaditeľ Železníc Slovenskej republiky Miloslav Havrila a predseda predstavenstva Železničnej spoločnosti Slovensko Roman Koreň.

AUTOR: Miroslav Garaj

VIEDEŇ – Nosnou témou stretnutia generálnych riaditeľov manažérov železničných infraštruktúr a generálnych riaditeľov železničných podnikov bola klimatická neutralita Európy do roku 2050 a prínos železníc na dosiahnutie tohto cieľa. Európa musí byť šetrnejšia ku klíme a musí rásť spoločne. Posilnený európsky železničný systém by mohol lepšie prepojiť ľudí a podniky v Európe, znížiť emisie z dopravy vytvorením alternatívnych možností k cestnej doprave a leteckej doprave a poskytnúť zelenú podporu európskemu hospodárstvu po pandémie COVID-19.

Zástupcovia železníc Slovenska, Rakúska, Českej republiky, Maďarska, Poľska a Slovinska podpísali spoločnú Deklaráciu o spolupráci pri rozvoji vysokorýchlostnej železničnej siete v strednej Európe. Týmto vyhlásením signatári potvrdili význam zlepšenia prepojenosti a prístupnosti veľkých miest strednej Európy prostredníctvom vysokorýchlostných železníc s cieľom podporiť hospodársky rozvoj, územnú súdržnosť, ako aj spôsoby

dopravy šetrné k životnému prostrediu, a tým prispieť k dosiahnutiu cieľov Európskej únie v oblasti znižovania klímy a udržateľného rozvoja.

Obzvlášť dobrou správou pre zúčastnené strany bola informácia od generálneho riaditeľa Železníc Slovenskej republiky Miloslava Havrilu, ktorý oznámil, že deň predtým, v stredu 8. septembra 2021, schválila vláda Slovenskej republiky na svojom rokovaní návrh na „Spracovanie národnej štúdie uskutočniteľnosti – Projekt vysokorýchlostnej trate prepojenia krajín V4“.

Na rokovaní vláda Slovenskej republiky zároveň schválila pre Železnice Slovenskej republiky finančné zdroje na túto štúdiu. „Pre nás to znamená míľnik, ktorým sme sa zaradili k štátom Vyšehradskej štvorky (Česko, Maďarsko, Poľsko a Slovensko), ktoré na svojich územiach štúdie realizovateľnosti už spracúvajú. Naším cieľom je vyhlásiť verejnú súťaž na štúdiu do konca novembra tohto roka,“ uviedol generálny riaditeľ Miloslav Havrila.

Dreziny opäť pobláznili najmenších

Obdobie konca prázdnin a začiatku nového školského roka patrí v našom Železničnom múzeu Slovenskej republiky drezinám. Drezinový deň, resp. deň v múzeu venovaný malým nenápadným železničným vozidlám, pripadol tento rok na 4. september.

AUTOR & SNÍMKA: Denis Dymo

BRATISLAVA – V priestoroch Železničného múzea Slovenskej republiky v starom rušňovom depe Bratislava východ pripravili podujatie Železnice Slovenskej republiky, Železničné múzeum Slovenskej republiky v spolupráci s Klubom železničnej nostalgie Bratislava východ, Klubom Modrý horizont Topoľčany a Klubom priateľov histórie železničnej dopravy Bratislava.

Návštevníkov po celý deň do areálu Železničného múzea prepravovala kyvadlová doprava motorovým vozňom M 262.007 z bratislavskej hlavnej stanice. Program bol bohatý a na svoje si prišli dospelí, ale aj tí najmenší. Šliapacie a motorové dreziny boli pripravené na povozenie všetkých záujemcov v areáli múzea. Hlavnými hviezdami boli dreziny a vozíky: traťmajstrovský koľajový bicykel, trojkolesová telegrafná drezina, inšpektorská šliapacia drezina, ručná páková drezina Klubu

Modrý horizont, motorová drezina Warszawa Dmv 73-014, motorová drezina Tatra/Škoda 1202 STW Dm 4-47049 a motorový vozík Tatra 14/52 Vm 0536000.

Zaujímavá bola aj prezentácia modulového koľajiska OZ Vláčikovo či prezentácia modulového koľajiska v poštovom vozni Fa 5-2085 Klubu železničných modelárov Bratislava. V poštovom vozni Poštového múzea Slovenskej pošty, si mohli návštevníci prezrieť aj výstavu poštových známok so železničnou tematikou. Súčasťou zaujímavého programu bola aj výstava hasičskej techniky a ukážky zásahu hasičov z Dobrovoľného hasičského zboru Bratislava-Rača. Pre všetky deti bol pripravený aj vedomostný kvíz s otázkami, na ktoré mohli nájsť odpovede práve v areáli Železničného múzea. Všetkým šikovným riešiteľom následne odovzdali zaujímavé vecné ceny.

Tradičné podujatie Železničného múzea bolo ako zvyčajne úspešné, s hojným počtom návštevníkov a veríme, že sme nejednému dieťaťu vyčarili úsmev na tvári. Azda sa všetci stretneme opäť o rok a v zdraví na ďalšom ročníku Drezinového dňa.

Strom strhol trakčné vedenie

V úseku Radvaň – Banská Bystrica mali Železnice Slovenskej republiky 17. augusta neplánovanú napätovú výluku trakčného vedenia na traťovej koľaji. Dôvodom bol spadnutý strom.

AUTOR: (red), SNÍMKA: ŽSR

RADVAŇ/BANSKÁ BYSTRICA – V dôsledku nepriaznivého počasia spadol na trakčné vedenie strom zhruba s priemerom 40 centimetrov. V skorých nočných hodinách tak začali zamestnanci odstraňovať strom pílením a vyviazaním trakčného vedenia mimo priestor príchodného prierezu. Napriek rýchlemu a pohotovému zásahu zamestnancov bola traťová koľaj pre osobnú dopravu nezjazdná a cestujúci museli využiť náhradnú autobusovú dopravu. V opravení koľaje sa pokračovalo 18. augusta krátko po 11.30 h, keď sa vymenili izolátory, bočné držiaky a upravilo sa trakčné vedenie. Posledné práce sa uskutočnili počas noci z 18. na 19. augusta a traťovú koľaj s opraveným trakčným vedením sa podarilo sprejzdniť.

Počasia neodradilo futbalových nadšencov

V piatok 27. augusta 2021 sa, za nie veľmi príjemného počasia, uskutočnil už 11. ročník futbalového turnaja o putovný pohár TO Púchov.

AUTOR: Denis Dymo

PÚCHOV – Nálada železničiarov-futbalistov bola optimistickejšia ako počasie. „To, že nám počasie neprialo, sme si vynahrádili výborným gulášom a niečím na zahriatie, o to boli športové výkony našich hráčov kvalitnejšie,“ priblížil náladu na turnaji jeho organizátor Vladimír Fojtek. „Pretože nám neprišiel pozvaný rozhodca, rozhodovania sa ujal pán Husár. Niektoré chybné rozhodnutia si musel

počas polčasov odkľukovať,“ hovorí o zábavných situáciách Fojtek. Na futbalovom turnaji sa odohralo päť krásnych zápasov. Organizátor ďakuje aj sponzorom futbalového turnaja – obci Dohňany a Rona LR. „Ak vydrží zdravie, o rok v posledný augustový piatok 2022 sa opäť stretne a ukážeme náš športový talent. Futbalu zdar!“ zakončil hodnotenie uskutočneného turnaja Fojtek.

Radošinský expres radosti a zážitky plné nostalgie

Poslednú sobotu v mesiaci júl sme sa ocitli na palube mimoriadneho vlaku v rámci spomienkovej jazdy, ktorej cesta sa začínala v Trenčianskej Teplej a končila sa cieľovou zastávkou v Radošine.

AUTOR: Dagmar Zlatošová, SNÍMKA: Patrik Pagáč

TRENČIANSKA TEPLÁ/

RADOŠINA – Vďaka Spoločnosti Považskej dráhy Žilina a nadšencom – organizátorom si cestujúci mali možnosť zaspomínať na časy minulé, keď táto trať slúžila generáciám spokojných cestujúcich. Tým mladším umožnila sledovať a vyskúšať si jazdu ikonickým motorovým vozňom M152.0160, ktorý bol vyrobený v roku 1977. Okrem toho mali príležitosť vidieť pôvodné železničiarске uniformy sprievodcov so štikačkami, ktorí kedysi preštikávali dierky na cestovnom lístku z tvrdeného hnedého papiera.

Vždy pripravení sprievodcovia nezabudli ani na pitný režim. Fľaša chladenej minerálky pre každého pasažiera počas slnečného dňa milo prekvapila a osviežila. Cestujúcim bol k dispozícii aj poučný bulletin s názvom Mimoriadny vlakový sprievodca s predslovom, krátkou históriou o trati Zbehy – Radošina, dobovými fotografiami a cestovným poriadkom a uviedol cestujúcich do diania okolo „Radošinského expresu“.

Motorový vozeň s jedným vagónikom sa vydal ráno o 8.30 hod. úbočiami Považského Inovca. Prechádzal nádherným prírodným prostredím popri lánoch rozkvitnutých slnečníc i vysokých chmeľových drevených stĺpoch. Kľukatá cesta umožnila vidieť trenčianske sídlisko Juh aj z opačnej strany, ako je obvykle zvykom. Tento traťový úsek bol vďaka pracovníkom Železničnej stanice Trenčín upravený, vyčistený a bezpečný. Následne vláčik zbehol do Zbehov. Sledujúc tok potoka Radošinka sme pokračovali zastávkami v malebných staničkách, kde všetkých potleskom, mávaním, ale i spevom – „Jede, jede mašinka...“ v Kapinciach zdravili miestni obyvatelia. Veľa z nich do vagónov pristúpilo,

až bol vlak úplne plný. Všetkým to pripomenulo časy, keď aj miestne lokálne trate prežívali éru prepravného náporu. V tom období sa ľudia vo vozňoch ani nemuseli držať, pretože sa v stoji držali vzájomne jeden druhého.

Traťový úsek Zbehy – Radošina pripomínal pri prechádzaní skôr cestu zarúbanú. Po štyroch hodinách romantickej jazdy „Radošinský expres“ dorazil do Radošiny, kde sa cestujúci rozdelili na skupiny. Najmladší – deti s rodičmi mohli navštíviť prírodnú raritu – malú krasovú jaskyňu „Čertova pec“, prípadne sa odviezli autobusom na Ranč pod Babicou v obci Bojná, kde je viac ako 40 druhov zvieratiek zo šiestich kontinentov. Ďalší mali možnosť prezrieť si na miestnom ihrisku historické autá a motocykle počas ich zastávky na zraze v Radošine.

Niektorí sa vydali do Vinárstva Radošina. Zamestnanci Poľnohospodárskeho družstva Radošinka všetkých milo prijali a pripravili nielen ochutnávku vín z ich produkcie s odborným výkladom, ale aj prehliadku priestorov uskladnenia, fľaškovania a distribúcie.

Deň sa prehupol do svojej poslednej tretiny a cestujúcich čakal „Radošinský expres“ v stanici Radošina s odchodom o 16.00 h, aby sa vydal na spätnú cestu do svojej domovskej stanice v Trenčianskej Teplej.

Niektorí z cestujúcich absolvovali túto trasu prvýkrát, avšak boli aj takí, ktorí si prišli zaspomínať ako bývalí pravidelní cestujúci. Veľké poďakovanie patrí všetkým sponzorom a partnerom tejto akcie, ale hlavne nadšencom – organizátorom, ktorí pre cestujúcich pripravili nezabudnuteľný zážitok a zanechali v nich množstvo poučných spomienok.

Návrat na európsky trávnik

Už takmer štvrtstoročie sa organizuje medzinárodný futbalový turnaj Challenge Mastronardi, na ktorom sa zúčastňujú železničné spoločnosti naprieč európskym kontinentom, a ktorý si pripomína nielen švajčiarskeho rušňovodiča Mastronardiho, ale všetkých železničiarov, ktorí tragicky zahynuli pri výkone služby.

AUTOR & SNÍMKA: Radoslav Jurčina

BENEŠOV – Už 19-krát malo na akcii zastúpenie aj Slovensko, ktoré reprezentoval Futbalový klub slovenských železničiarov (FKSŽ). Po minuloročnej, pandémie vynútenej prestávke sa organizácie turnaja chopila Česká republika a krásnu dlhoročnú tradíciu aj v súčasných zložitých časoch posunula o krok ďalej. Podujatie sa konalo od 3. až do 5. septembra a organizátor privítal tímy na Posázavsku, v malebnom mestečku Benešov u Prahy, ktorému dominuje zámok Konopiště aj menší pivovar Ferdinand, obidva spojené s postavou rakúskeho panovníka Františka Ferdinanda d'Este.

Hlavný sobotný program sa odohrával na futbalovom štadióne v blízkej

dedinke Čerčany. Zo stabilnej deviatky účastníkov sa pre komplikácie spojené s protipandemickými opatreniami ospravedlnili obe anglické mužstvá i taliansky tím, a tak si to na ihrisku rozdala zvyšná šesťka v rámci jednej skupiny systémom každý s každým. Počas galavečera boli slávnostne vyhlásené výsledky a potom už nasledovala párty, na ktorej pri stoloch nesedeli súper, ale dobrí kamaráti. Kamaráti, ktorých spájajú dve silné vášne, železnica a futbal. Mimikou, gestami a pár naučenými slovami úspešne prekonávali aj zdanlivo neprekonateľnú jazykovú bariéru. Rozlúčka na záver bola stručná, no o to významnejšia: Dovidenia o rok na Slovensku, priatelia!

Slovensku vyšiel úvod, keď si postupne poradilo so Švajčiarskom 4:0 i s Francúzskom 3:0. Nasledovali však z pohľadu celkového poradia dva dôležité zápasy, ktoré sa skončili tesnými prehrami 1:3 s Českou republikou a 2:3 s Rakúskom. Ani následný gólostroj 7:0 s Belgickom už nestačil na lepšie ako tretie miesto. Víťazom sa stalo domáce Česko.

Na stanici v Košiciach nahlásili bombu

Piatok 24. septembra sa pre cestujúcich vyvíjal na vlakovej stanici v Košiciach neštandardným spôsobom. Všetky osoby museli evakuovať po tom, ako neznámy páchatel' ohlásil bombu v košickej stanici.

AUTOR: (red)

KOŠICE – V čase medzi 16.43 – 16.50 h oznámil neznámy páchatel' operátorovi tiesňovej linky polície, že v železničnej stanici Košice „vybuchne bomba“. Košickému výpravcovi bola následne operačným dôstojníkom PZ SR o 16.52 h oznámená bomba v priestoroch budovy železničnej stanice Košice. Výpravca hneď oznámil bezpečnostnú výzvu na opustenie priestorov stanice, nástupišť a vlakov prostredníctvom staničného rozhlasu a evakovali sa všetky osoby.

Policiantom sa v značne krátkom čase podarilo páchatela zaistiť a zadržať. Keďže išlo o planý poplach, nebolo potrebné, aby stanicu prehľadali pyrotechnici, a tak po vizuálnej kontrole budovy policajti o 17.56 h odsúhlasili opätovné spustenie železničnej prevádzky, ktorá bola zastavená v oboch smeroch. Šesťdesiatštyri-minútové prerušenie prevádzky zapríčinilo 12 zmeškaných vlakov osobnej dopravy v trvaní 537 minút a 2 vlakov nákladnej dopravy v trvaní 64 minút.

CER vyhlasuje ďalší ročník fotosúťaže

Spoločenstvo európskych železníc CER vyhlasuje už šiesty ročník Európskej železničnej fotografickej súťaže, ktorá je venovaná pamiatke tragicky zosnulej kolegyni Aline Bastin.

AUTOR: (red)

BRUSEL – Vlaky spájajú miesta, ale aj ľudí; ako také boli pre umelcov vždy fascinujúcou a inšpirujúcou témou. Cieľom tejto súťaže je stimulovať tvorivosť cestujúcich a šíriť udržateľný a bezpečný imidž železníc v Európe a zároveň prezentovať železnice ako neoddeliteľnú súčasť ekologickejšieho, inteligentnejšieho a prepojenejšieho dopravného systému.

Dvanásť najlepších fotografií bude jednotlivo ocenených sumou 200 eur a tieto budú vystavené na politicko-spoločenskom podujatí CER/UNIFE v Bruseli „Európske železničné ocenenie 2022“, ktoré sa bude konať po Európskom roku železníc a jazde vlaku Expres spájajúceho Európu. Tohtoročná téma súťaže má názov „Budúcnosť je železnica: ekologickejšia, inteligentnejšia,

prepojená“. Súťaž je sprístupnená nielen pre členské spoločnosti CER, ale pre všetkých rezidentov z 27 členských krajín Európskej únie, Albánska, Bosny a Hercegoviny, Čiernej Hory, Gruzínska, Moldavska, Nórska, Severného Macedónska, Srbska, Švajčiarska, Turecka, Ukrajiny a Veľkej Británie.

Len fotografie odfotené výlučne v týchto krajinách budú akceptované. Môžu to byť fotografie vlaku Expres spájajúceho Európu alebo iných miestnych vlakov. Požaduje sa, aby predkladané fotografie boli vyhotovené vo vysokom rozlíšení (prednostne v horizontálnom formáte) a boli odoslané v elektronickej forme najneskôr do 30. novembra 2021 cez účelovú internetovú stránku CER www.cer.be/ www.cer.be/forms/railway-photography-contest.

V prípade, že sa súťaže zúčastníte, budeme radi, ak zašlete fotografie aj k nám do redakcie na e-mailovú adresu zsemafor@zsr.sk.

Konflikt zmrzlinárov na železničnej stanici

V archívoch ŽSR sa nenachádzajú iba dokumenty plné faktov, štatistik a grafov. Vďaka záznamom v pamätných knihách železničných staníc sa dostaneme aj k informáciám o fungovaní vzťahov na staniach a iných zaujímavostiach z minulosti. V tomto čísle sme sa pozreli na napínavý príbeh o konkurencii zmrzlinárov na železničnej stanici v Dubnici nad Váhom.

AUTORI: Daša Krčová, Denis Dymo, ILUSTRÁCIE: freepik.com

DUBNICA NAD VÁHOM – V apríli 1942 bola na ministerstvo dopravy a verejných prác doručená žiadosť cukrára Bajrama A. o povolenie predaja zmrzliny na stanici v Dubnici nad Váhom. Keďže na stanici sa v tom čase nachádzal len kiosk Márie Š., ktorá zmrzlinu nepredávala a predaj zmrzliny na stanici nepovažovala za konkurenciu, povolenie na predaj zmrzliny z vozíka mu bolo udelené za poplatok 200 Ks ročne na čas určitý, na jednu sezónu.

V tom období sa zvýšila výroba v Škodových závodoch, preto boli zavedené aj ďalšie osobné vlaky pre robotníkov. Frekvencia dopravy sa zvýšila nielen pre nákladnú, ale aj osobnú dopravu o 100 %. Z pamätnej knihy ŽST Dubnica nad Váhom: „Pre zdoľanie osobnej frekvencie bol do Škodových závodov zavedený zvláštny vlak prepravujúci priamo do závodov a zo závodov.“ Zavedením týchto vlakov bol poškodený cukrár Karol K. vzhľadom na to, že robotníci zo Škodových závodov cestovali priamo vlakmi preč z Dubnice a už nechodili okolo jeho obchodu. Preto aj on, v júni 1942, poslal žiadosť o predaj

zmrzliny na železničnej stanici. Jeho žiadosti nevyhoveli. Na ministerstve sa zisťovalo, či by ďalší predajca na stanici neohrozoval existenciu predchádzajúcich dvoch a žiadalo od nich súhlas. Vplyv na neudelenie povolenia malo aj to, že Karol K. vlastnil cukráreň aj v meste.

Cukrár Karol K. však na ďalšiu sezónu nič nenechal na náhodu, žiadosť o predaj zmrzliny zaslal už v októbri 1942 a za povolenie na predaj zmrzliny ponúkol 800 Ks na rok a tiež zažiadalo o povolenie na čas neurčitý. Tejto žiadosti už vyhoveli. Vo februári 1943 sa o predaj zmrzliny opäť uchádzal aj už spomenutý cukrár Bajram A. a ponúkol ročný poplatok 1 000 Ks. Aj jemu vyhoveli, ale iba na čas určitý a za poplatok 500 Ks. Schváleniu žiadostí predchádzala komunikácia s rôznymi úradmi.

Ministerstvo komunikovalo s prednostom železničnej stanice, ktorý musel zisťovať informácie a dávať súhlas. Prednosta navrhol a súhlasil, aby na stanici predávali zmrzlinu obidvaja cukrári, keďže ide o veľmi frekventovanú stanicu a je predpoklad, že sa

užívajú obaja. Tu sa už začínajú objavovať zaujímavé informácie, najmä o juhoslovanskom zmrzlinárovi, a to, že nemá živnostenské oprávnenie a najmä, že je nebezpečný bitkár. K veci sa vyjadrovalo aj okresné živnostenské spoločenstvo v Ilave, ktoré odporučilo udeliť povolenie obidvom, a tak sa aj stalo. Každému vyhradili presné miesto, kde môže predávať zmrzlinu. Už v septembri 1943 bolo potrebné riešiť sťažnosti, najmä na juhoslovanského cukrára, ktorý nerešpektoval svoje vyhradené miesto, vyhrážal sa a nesprával sa slušne. List bol adresovaný prednostovi, ktorý musel situáciu riešiť.

Bajram A. si podal žiadosť aj na rok 1944 a pri prešetrovaní žiadosti sa dokonca zistilo, že Juhoslovan zamestnancom svojho konkurenta „nadával surovým spôsobom a údajne ich aj inzultoval a Karolovi K. sa nebezpečne vyhrážal“. Medzitým sa ministerstvo dozvedelo, že Juhoslovan sa podobne správal aj v minulosti na stanici v Trenčíne a požiadalo o informácie aj žandársku stanicu v Dubnici nad Váhom, ktorá, naopak, Bajrama A. považovala za vzorného občana, dokonca zistila, že robotníci sú s jeho výrobkami spokojní, kým zmrzlina od cukrára Karola K. nie je takej dobrej kvality. Žandári však navrhovali, aby predaj zmrzliny bol buď povolený obidvom cukrárom, alebo ani jednému, čo považuje za lepšie riešenie, najmä z finančnej stránky pre robotníkov.

O informácie ministerstvo požiadalo aj Obvodný notársky úrad v Dubnici nad Váhom, podľa ktorého sa Bajram A. počas predaja zmrzliny správal nedôstojne, nepridržiaval sa svojho vyhradeného miesta a keď mu to vytkli zamestnanci Karola K., tak im nadával výrazmi, ktoré vzbudzovali verejné pohoršenie u cestujúcich, ktorí boli na stanici. Dokonca 7. augusta 1943 prišlo ku konfliktu medzi zmrzlinármi, keď zamestnanec Bajrama A. prirazil svoj vozík so zmrzlinou k vozíku Karola K., pri ktorom stáli jeho dvaja zamestnanci, a začal ich biť. Keď sa Karolovi K. podarilo situáciu utíšiť, prišiel Bajram A., ktorý znovu začal vyvolávať konflikt tým, že začal svojmu konkurentovi nadávať a hádzať do neho zmrzlinu. Karol K. potom podal žalobu na Juhoslovana pre urážku na cti, avšak na pojednávaní sa udobrili, a tak Juhoslovana nepotrestali. Nakoniec povolenie na predaj zmrzliny na rok 1944 dostali obaja, avšak s podmienkou, že ak sa cukrári ešte raz pohádajú, obidvom sa zmluva vypovie.

Aby toho nebolo málo, v apríli 1944 prišla na ministerstvo dopravy žiadosť od ďalšieho cukrára na predaj zmrzliny na stanici. Tento sa odvolával aj na to, že jeho strýko aj otec boli železničari, čo mu v konečnom dôsledku pomohlo, pretože aj on dostal povolenie na predaj zmrzliny. Prednosta musel do situačného plánu stanice zakresliť presné miesta, kde ktorý bude predávať zmrzlinu. Prednosta rozdelil stanicu na tri skupiny. 1. skupina bola najfrekventovanejšia, 2. bola slabšia a 3. bola najmenej frekventovaná, ale mala výhodu, že sa nachádzala blízko cesty a mohlo sa tu predávať celý deň. Prvá skupina bola pridelená Karolovi K., druhá novému zmrzlinárovi a tretia skupina Juhoslovanovi. Všetky tri povolenia boli podmienené slušným správaním.

Po vojne a zmene pomerov v roku 1945 museli zmrzlinári opäť podávať žiadosti o predaj zmrzliny. Tentoraz všetci žiadali o výhradné povolenie predaja iba pre seba aj vzhľadom na to, že Škodové závody boli zničené a z niekdajších 15 000 zamestnancov tu zostalo pracovať len okolo 600 ľudí. Tentoraz sa vyšetrovala politická spoľahlivosť a napriek zníženej frekvencii cestujúcich a obave, či sa uvidia všetci traja, povolenia udelili opäť všetkým trom a zvýšil sa aj ročný poplatok na 1 000 Kčs. Aby bol predaj spravodlivý, tentoraz prednosta okrem miestneho rozdelenia stanice vypracoval aj časový harmonogram, ako sa zmrzlinári na jednotlivých stanovištiach majú striedať.

Všetci boli spokojní až do roku 1948, keď zmrzlinári dali spoločnú žiadosť o zníženie ročného poplatku z 1 000 Kčs na každého na 1 000 Kčs pre všetkých spoločne. Žiadosť odôvodnili tým, že im poverenictvo výživy obmedzilo prídel cukru a ani jeden z nich nebol schopný vyrobiť dosť zmrzliny. Dohodli sa na dennom striedaní. Bohužiaľ, riaditeľstvo štátnych železníc v Bratislave ich žiadosti nevyhovelo a zmrzlinári prestali na železničnej stanici zmrzlinu predávať a v roku 1950 boli reverze – zmluva úplne zrušené.

V roku 1950 si podali žiadosť Považské mlyny, n. p., Dubnica nad Váhom, Pohostinský kombinát Dubnica nad Váhom a cukrár Bajram A. o predaj zmrzliny na železničnej stanici. Vyhoveli im iba preto, že v bufete na stanici zatiaľ nemali stroje na výrobu zmrzliny.

Ak mám v záhone viac ruží, podelím sa o ne

Možno ste si už niektorí všimli, že sa v priestoroch vrátnice GR ŽSR objavujú ruže, ktoré spríjemňujú vstup do budovy. Nápad prišiel z Odboru bezpečnosti a inšpekcie GR ŽSR a kvety z vlastnej záhrady sem nosí železničiar Ivan Druga, ktorý sa vo svojom voľnom čase venuje ich pestovaniu. V rozhovore prezradil, ako ruže vníma on, či má každá ruža tŕne a prečo ruže z kvetinárstva väčšinou nevoňajú.

AUTOR: (red), SNÍMKY: unsplash.com, Ivan Druga

BRATISLAVA – Záľubu v pestovaní ruží objavil pred siedmimi rokmi. Ako sám hovorí, „kráľovná kvetov“ ho očarila akoby z ničoho nič. Vtedy prišlo rozhodnutie urobiť z maminho skromného záhonu malé rozárium a naplánoval si aj ďalšie „ružové kroky“. „Neviem, či bol za tým záujem o prácu s architektúrou záhrady, radosť z farieb, očarenie rôznymi vôňami či ambícia mať v dome ďalšiu zaujímavú zbierku, alebo neskromná a večne planúca chlupská túžba milovať a sedieť si skutočnú krásu. Neviem, možno, že aj všetko naraz,“ hovorí s úsmevom Ivan Druga z Odboru bezpečnosti a inšpekcie GR ŽSR.

Prečo ste sa rozhodli dávať ruže na vrátnicu a ako často ich meníte?

Som pôžitkár a o všetky svoje radosti, ale i strasti sa rád delím s mojimi najbližšími, priateľmi, so známymi či s kolegami. Na kultúre nechávať si veci len pre seba nielenže nič nevidím, ale to ani nepovažujem za úplne ľudské. Človek je predsa tvor spoločenský a odpoveď jednoduchá – ak mám v záhone viac ruží, ktoré postačujú pre potešenie mojej rodiny, je namieste podeliť sa o ten zvyšok s ostatnými. Vrátnica budovy GR

ŽSR, cez ktorú denne prejdú stovky ľudí, je aj preto pre podobný zámer ideálnym miestom. Ružičku je v tomto teple potrebné obmieňať dvakrát do týždňa.

Aké najvzácnejšie kvety u vás v záhrade máte?

Vzácné je v nej všetko, čo nám prináša radosť z práce, oddychu či malý úžitok. Za najvzácnejšiu z okrasnej časti by som azda mohol považovať práve svoju zbierku ruží. Nachádza sa v nej viac ako 70 kríkov, z ktorých je takmer každý inej odrody. Zbierke dominuje veľký ker anglickej ruže odrody Abraham Darby od renomovaného britského pestovateľa, ktorý som si priviezol zo Škótska v roku 2007. Vtedy som ešte ani netušil, že sa raz budem ružiam venovať.

Čo všetko by sme u vás v záhrade našli?

V mojej malej záhrade? Okrasnú aj úžitkovú časť a tomu zodpovedajúce rôzne rastliny. Miesta na prácu aj oddych, plochy páliaceho slnka, hlbokého tieňa. Sú tam trávniky, chodníky, zákutia, bylinkové a zeleninové záhony, vinič, avantgardné šľachtence, ale aj stromy a kry našich predkov.

Počas nášho rozhovoru ste mi spomenuli aj niekoľko zvučných mien ako napríklad Generál Štefánik či Jiřina Bohdalová. Ako sa dá k ružiam takýchto mien dostať a ktoré z nich máte vo svojej záhrade?

Je to určite ojedinelé a podľa mňa aj veľmi pôsobivé, keď ruža nesie meno po nejakej slávnej osobnosti. Jedna z prvých vecí, ktorej vnímavý človek vtedy mnohokrát podľahne, je porovnávanie dojmu z rastliny s dojmom, ktorý naňho urobila príslušná osobnosť a naopak. Tu ale treba odlišovať jednotlivé prípady či okolnosti, za ktorých k takémuto pomenovaniu došlo. Je predsa rozdiel medzi šľachtiteľskou poctou historickému dejateľovi a medzi vyšľachtením ruže ako cieľným marketingovým počínom na zákazku, hoci výsledok môže byť v oboch prípadoch rovnako fantastický. Ja mám vo svojej zbierke momentálne „personifikované“ ruže, ako je Louis XIV., William Shakespeare 2000, Abraham Darby, Jacques Cartier, Mikoláš Aleš, Edvard Beneš, Jiřina Bohdalová, Julio Iglesias či iné. Veľmi pôsobivou zvláštnosťou je ruža Kristov Jubilej 2000. Parkovú ružu Generál Štefánik už doma nemám, pretože som ju daroval obci Košariská, rodisku nášho veľikána, kde som ju v parčíku pred múzeom aj zasadil. „Personifikované“ ruže nájdeme medzi všetkými druhmi, od trpasličích až po popínavé. K zaujímavej časti z nich sa v dnešných časoch internetu dá dokonca dostať aj celkom obvyčajnou cestou.

Len tak zo zaujímavosti, má každá ruža trne?

Každá nie. Z odrôd ruží, ku ktorým sa je možné u nás bežne dostať, ich má, pokiaľ viem, väčšina, pričom aj „otřenie“ môže mať aj celkom nezvyklý až exotický ráz. Trne majú okrem toho svoj presne určený biologický, funkčný i estetický význam podobne ako

ostatné časti rastliny. Ja však nie som botanik a tieto aspekty s výnimkou toho estetického nijako neskúmam. Existuje impozantná ruža so zvláštnym zelenosivým telom a s krásnymi koralovobielymi kvetmi menom Alexander Dubček, ktorá je takmer bez trňov, čo vo mne osobne vzbudzuje dojem, že bola vyšľachtená na počesť jemného kultivovaného človeka. V mojej zbierke nájdete aj túto.

Bola som si k vašej ruži u nás na vrátnici privoňať a musím povedať, že voňala nádherne. Keď kupujem ruže v kvetinárstve niekomu k sviatku, zdá sa mi, že nevoňajú. Priblížte nám, čím to teda je?

Najskôr šľachtiteľským umením, ktoré je nám bežným smrteľníkom neznáme. Mamin záhon, o ktorom som hovoril na začiatku, bol svojou skromnosťou i pôvodom ruží (mnohé z nich pochádzali ešte z tzv. socialistickej výsadby v našom meste či zo záhrady mojich starých rodičov) nádherný. Chýbala mi v ňom však mnohofarebná pestrosť, nezvykle až exoticky sfarbené ruže, ako aj práve tie vyslovene voňavé. Na účel vybudovania zbierky som preto veľmi rýchlo prijal stratégiu, že chcem už len zvláštne sfarbené alebo voňavé. Takto sa ku mne dostala ruža odrody Double Delight (Dvojaké potešenie) ako jedna z najvoňavejších na svete. Vysadil som tiež ruže mnohokveté, pri ktorých sa na jednom kríku ročne urodia až desiatky kvetov.

Pri rezaných ružiach predávaných v našich kvetinárstvách dominuje hlavne importovaná produkcia od špecializovaných zahraničných dodávateľov a jedným z určujúcich kritérií je konečná cena pre zákazníka. A aby mohla zostať priaznivá, mala by byť takou aj tá obstarávacia, čo si však pri vzácnejších voňavých odrodách ruží nedokážem celkom dobre predstaviť.

Niektoré ruže vyzerajú sfarbením ako maľovaný obrázok. Čo všetko nám napríklad môže ruža evokovať alebo z čoho sa tu čerpá inšpirácia?

Toto je otázka ťažká, aspoň tak ako ľudská psychika sama. Našich emócií a asociácií je nielen v súvislosti s kvetmi veľké množstvo, nehovoriac už o originalnosti vkusu každého z nás.

Mne majster šľachtiteľ pripomína majstra maliara v tom, že dokáže ružu takpovediac „namaľovať“ a to tak, ako si predsavzal. Šľachtiteľské umenie je aj preto osobitnou vednou disciplínou a to platí, samozrejme, nielen pri ružiach. Ale plody tohto umenia bývajú niekedy až šokujúco priamočiare. Nedávno som bol ohromený strašným podobenstvom, zobrazovaným ružami s menami Hiroshima Spirit (Duch Hirošimy) a Hiroshima Children (Deti Hirošimy). Tieto dve ruže vo svojej zbierke zatiaľ nemám.

Odporučili by ste, z vašich skúseností, pestovanie ruží aj našim kolegom železničiarom?

O ružiach by sa dalo hovoriť veľmi dlho, ale pre kolegov železničiarov mám iba jeden veľmi jednoduchý tip. Ruža sa podľa niektorých prameňov považuje za najstaršiu kultúrnu rastlinu ľudstva. K tomu treba jedným dychom dodať, že ňou nepochybne je aj v dnešných moderných časoch, a to z niekoľkých dôvodov.

Najdôležitejším z nich je podľa mňa jedinečný pomer ceny a kvality. Ide o kľúčový vzťah medzi investovanými financiami, preukázanou starostlivosťou a výslednou úžitkovou hodnotou, ktorú nám je tento jedinečný kvet schopný vytvoriť. A táto hodnota je pre mňa osobne dostatočne veľká na to, aby som pestovanie ruží aj v skromných podmienkach všetkým mojím kolegom iba odporučil.

Anglický šľachtic priemyselnej revolúcie – Abraham Darby.

*Zlatisté rúcho postriekané krvou.
Ruža Kristov Jubilej 2000.*

V Trebišove sa začne výstavba terminálu osobnej prepravy

Vo štvrtok 23. septembra bola v Trebišove podpísaná zmluva na výstavbu Terminálu integrovanej osobnej prepravy (TIOP), ktorý prinesie výraznú modernizáciu priestorov autobusovej a železničnej stanice. Projekt v hodnote viac ako desať miliónov eur zlepši kvalitu cestovania, umožní cestujúcim rýchly a bezpečný prestup medzi jednotlivými druhmi dopravy s ťažiskom na nosný systém železničnej dopravy.

AUTOR: (red)

TREBIŠOV – Zmluvu na výstavbu TIOP Trebišov podpísal generálny riaditeľ Železníc Slovenskej republiky (ZSR) Miloslav Havrila za účasti štátneho tajomníka Ministerstva dopravy a výstavby SR (MDV SR) Jaroslava Kmeťa a primátora mesta Trebišov Mareka Čižmára spolu so zástupcami Zhotoviteľa spoločnosti Chemkostav Michalovce. Zhotoviteľ sa zaviazal stavbu odovzdať do 24 mesiacov od odovzdania staveniska.

„Dobré správy vždy potešia a dnešný deň je veľmi dôležitý práve pre východné Slovensko, ktoré potrebuje investície ako soľ. Terminál integrovanej osobnej prepravy bude súčasťou integrovaného dopravného systému v Košickom samosprávnom kraji a napomôže rozvoju a modernizácii verejnej dopravy nielen v meste, ale v celom regióne. Trebišovčania budú môcť presadnúť pohodlne z auta na vlak alebo z autobusu na vlak, tak sa posilní význam verejnej dopravy a na cestách bude zas o niečo menej áut. A to je aj cieľ,“ uviedol štátny tajomník MDV SR Jaroslav Kmeť. Výstavba terminálu ráta s osvetleným parkoviskom pre osobné automobily aj

so zastrešenými úložiskami pre bicykle v dosahu kamerového systému.

„TIOP Trebišov bude slúžiť ako prestupné miesto medzi rôznymi druhmi dopravy s cieľom presmerovať cestujúcich z iných dopravných módov na železničnú dopravu. Autobusy, osobné automobily a bicykle dopravujú cestujúcich do terminálu, odkiaľ budú pokračovať železničnou dopravou. Kapacita terminálu počítá s kapacitou odbavenia 400 – 1 000 cestujúcich za hodinu vlakom. Pri diaľkovej, prímestskej a mestskej autobusovej doprave takmer 1 500 cestujúcich za deň. Dúfam, že tak významne pomôžeme v meste Trebišov s presunom ľudí z áut na železnicu,“ povedal generálny riaditeľ ŽSR Miloslav Havrila.

Výstavba terminálu v hodnote 10 492 091,57 eur prinesie rekonštrukciu, úpravu a stavebno-technickú prestavbu časti súčasnej železničnej a autobusovej stanice. Súčasťou projektu je tiež vybudovanie podchodu a dopravného prepojenia vrátane ulíc Tabaková a Štúrova. Projekt je financovaný z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra prioritná os 5.

Blahoželáme

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Podakovanie

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Spomíname

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Vaše príspevky do októbrovej spoločenskej rubriky môžete poslať na adresu zsemafor@zsr.sk do 14. októbra 2021.

Kongres STUDIO, spol. s r. o.,
Slovenská vedeckotechnická spoločnosť dopravy
a spolupracujúce inštitúcie

Vás pozývajú na medzinárodnú konferenciu

medzinárodná konferencia o verejnej osobnej doprave
VOD
2021

14. – 15. október 2021
Bratislava, Hotel BRATISLAVA

Blížšie info: www.kongres-studio.sk

VIETE,
ŽE NAŠA BÝVALÁ KOLEGYŇA IVANA POPLUHÁROVÁ
NAPÍSA LA SVOJU PRVÚ KNIHU?

Iba čitatelia Semaforu
ju teraz môžu
získať so zľavou 19 %

Pri nákupe na www.evitovky.sk
použite kód „zelezniciar“
a zľava sa vám automaticky odráta!

Jeden rybár vraví druhému: – Rozhodol som sa, že naučím kapra žiť na suchu. Najskôr som ho vybral z vane na pol hodiny, potom na hodinu atď. No a šiesty kapor už vie žiť na suchu! – A môžeš mi ho ukázať? – Bohužiaľ, nie... – tajnička				Pomôcky: ADAST, Arp, run, geleta, ipa	odvod (zastar.)	zopla, upála	riečny kôrovec	Obchodný dom (skr.)	závesný klzák, deltaplán	stromo- radie	Pomôcky: asent, elk, epitel, rail, tatami	opak proti	4	úsilie
				rímska bohyňa ranných zôr						cestovný preukaz				
2										panický vý- ber vkladov popovok				
				chomitá useň			drev.nádoba na bryndzu							
				bodavý hmyz			Zolov román							
Jozef Vysočani	čpavok	3	osobné zámeno spojka i časťica				kobra indická vynikajúca umelkyňa					Olympijské hry (skr.) Dietlova Tv postava		
Adamovské strojárne						poskytla nádoba na obáranie brava					strešná krytina zhotovuje tkaním			
domáce meno Moniky					biograf spoločen. miestnosť					rúb, sekaj ukry			Armádna telových. jednota (skr.)	
obvi				dravý nočný vták tamťá				útes, bralo pretlač na známkach						
neón (zn.)			hovori nezmysly výstelka (lek.)				diery v sieti časti viet					označenie seniora zápasnícka žienka		
vysnívané, ťažko dosiahnuteľ- né méty							strana (skr.) časť dediny				záhada Majstrovstvá sveta (skr.)			
francúzsky maliar (Jean 1887 -1966)				koralový ostrov dlhá chvíľa				meno spev. Sumac pes (detsky)					vojenská predajňa kolajnica, po anglicky	
biblický bratovrah				úžitok Krajský národný výbor (skr.)					filmová hviezda Rad.naivné divadlo					
	Pátracie vozidlo (skr.)	mast' MPZ Rumunská				vyhynutý kočovník Emisná kontrola					druh papagája Okresný výbor (skr.)			
1														
vodný vták s klíno- vitým zobákom								odfúkol						

Pošlite nám (sutaz@zsr.sk) **adresu a správnu odpoveď** krížovky a trom vyžrebovaným pošleme darček.

Šéfredaktorka
Lucia Lizáková
T: 920/7801
E: lizakova.lucia@zsr.sk

Redakcia
Denis Dymo - dymo.denis@zsr.sk
Ria Feik Achbergerová -
feikachbergerova.ria@zsr.sk

Grafická úprava
Dávid Bozsaky - bozsaky.david@zsr.sk
Ondrej Mlynka - mlynka.ondrej@zsr.sk

Interný časopis Železničný Semafor
Vydáva GR ŽSR, Odbor komunikácie a marketingu, riaditeľ: Ria Feik Achbergerová
Adresa redakcie: Bratislava, 813 61, Klemensova 8, e-mail: zsemafor@zsr.sk, www.zsr.sk
Tlač a distribúcia: 2ImPress spol. s r. o., Vajnorská 135, 831 04 Bratislava

Železničari už tretíkrát sadli na bicykle

Národnú kampaň Do práce na bicykli, ktorej hlavným cieľom je podporiť rozvoj nemotorovej, predovšetkým cyklistickej dopravy v mestách, netreba špeciálne predstavovať. Každý rok sa do tejto kampane zapájajú aj tímy za ŽSR a tento rok sa na nich zúčastnilo celkovo osem. Jeden tím tvorili aj naši kolegovia z Oblastného riaditeľstva Košice a Oblastnej správy majetku Košice, ktorí súťažili pod názvom Železničari z Kasárenského.

AUTOR: (red), SNÍMKA: dopracenabicykli.eu

KOŠICE – Košický tím v zložení zamestnancov – Magdalény Hajdukovej, Miroslava Lukáča, Kingy Imeczeovej a Martina Plačka sa na súťaži zúčastnil už tretíkrát a obsadil 735. miesto z celkového počtu 3 000 tímov, 14. miesto v meste a 90. miesto podľa počtu jazd v Slovenskej republike a spoločne tak počas kampane najazdili 746,72 kilometra. Ako Plačko sám tvrdí, táto aktivita im dala najmä radosť z použitia jednoduchej a ekologickej dopravy.

„Jednoznačne naša infraštruktúra nepostačuje na počet a hustotu dopravy. Veľký rozmach individuálnej prepravy osobnými automobilmi, z toho prameniace preplnené cesty, nedostatočný počet cyklochodníkov a malá ohľaduplnosť vodičov k cyklistom, aj keď už sa to trochu zlepšuje, aj to je pre nás motívacia. Bonusom je aj veľký ekologický rozmer v prípade železničnej dopravy a cyklodopravy, ale aj niečo pre vlastné zdravie,“ zhrnul Martin Plačko.

V Benešove sa predlžuje podchod pod stanicou

Lepší prístup na nástupište a prepojenie železničnej a autobusovej stanice so západnou časťou mesta sú cieľom predĺženia podchodu v Benešove. Stavebné práce za 47,3 milióna korún realizuje spoločnosť STRABAG Rail a mali by byť hotové do konca tohto roka.

AUTOR: Správa železníc

BENEŠOV – V súčasnosti podchod v stanici Benešov u Prahy spája staničnú budovu a autobusovú stanicu s ostrovným nástupišťom č. 2 a 3. V rámci stavby bude predĺžený pod celú koľaj. Západné predmestie vrátane prístupu na zámok Konopiště bude prepojené s východnou časťou mesta. Dĺžka novej časti podchodu bude 45,5 metra a šírka štyri metre. Výstup z podchodu bude riešený schodiskom a výťahom, aby bol zaistený bezbariérový prístup.

Súčasťou tejto stavby je prístavba orientačného a informačného systému v celej stanici. Konkrétne ide o hmatové prvky pre ľudí so zmyslovým postihnutím vrátane akustických majákov. Nainštalujú sa aj nové tabule informačného systému v podobe LED grafických displejov. Stavba je koordinovaná aj s investíciou mesta s názvom Pešie prepojenie predĺženej časti podchodu na železničnej stanici Benešov, ktorej cieľom je zabezpečiť pohodlné spojenie s Ulicou Jána Nohy.

Prvé poschodie stanice Děčín bude využívať miestny dom pre deti a mládež

Správa železníc a mesto Děčín sa dohodli využiť prvé poschodie na železničnej stanici Děčín východ. Doteraz nevyužitý priestor upravia najmä pre technické odbory domu detí a mládeže.

AUTOR: Správa železníc

DĚČÍN – Do staničnej budovy sa sťahujú záujmové útvary Teplického domu detí a mládeže (DDM) – železničný modelár a modelár plastov. Okrem toho tu vznikne nový krúžok šitia. Správa železníc preto čoskoro začne s úpravami veľkého nevyužitého priestoru s rozlohou zhruba 500 m². „Aj takto chceme podporovať záujem detí o železničné

odbory, ktoré môžu študovať na neďalekej priemyselnej strednej škole a nájsť si uplatnenie v odboroch na železnici,“ povedal Martin Kašpar, riaditeľ Krajského riaditeľstva Železničnej správy v Ústí nad Labem. DDM by sa mali do nových priestorov presťahovať na jeseň tohto roku. Vďaka premiestneniu sa priestor v existujúcich budovách DDM uvoľní na ďalšie využitie.

NÁSTUPNÝ PLAT
740 € - 890 €

**MANAŽÉR
ŽELEZNIČNEJ
INFRAŠTRUKTÚRY**

HĽADÁME NOVÝCH KOLEGOV

NA POZÍCIÁCH:

» výpravcov » rušňovodičov - traťových strojníkov » elektromontérov » posunovačov
» traťových robotníkov » návestných majstrov » dozorcov výhybiek » signalistov

Ponúkame vám dlhodobé a stabilné zamestnanie s množstvom benefitov.

www.zsr.sk/kariera
kariera@zsr.sk

+ PRÍSPEVOK NA UBYTOVANIE A BÝVANIE

Ak poznáte niekoho, kto hľadá prácu, dajte mu na nás kontakt:)